

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Finanční analýza vybraných obchodních společností podnikajících v oblasti
odpadového hospodářství
Financial Analysis of Selected Business Companies operating in the field of Waste
Management

Student:
Vedoucí diplomové práce:

Bc. Adéla Palochová
Ing. Jana Hakalová, Ph.D.

Ostrava 2020

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Adéla Palochová**

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně

Téma: **Finanční analýza vybraných obchodních společností podnikajících v oblasti odpadového hospodářství**
Financial Analysis of Selected Business Companies operating in the field of Waste Management

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Význam a charakteristika finanční analýzy
3. Finanční analýza vybraných obchodních společností
4. Komparace finanční analýzy vybraných obchodních společností
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů 2019*. 16. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 533 s. ISBN 978-80-7598-271-1.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza*. 6. vyd. Praha: Grada Publishing, 2019. 152 s. ISBN 978-80-271-2028-4.

SAMONAS, Michael. *Financial forecasting, analysis, and modelling: a framework for long-term forecasting*. Chichester: Wiley, 2015. 215 p. ISBN 9781-118-92108-1.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jana Hakalová, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2019

Datum odevzdání: 24.04.2020

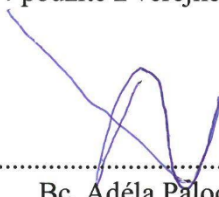
Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

doc. Ing. Lenka Kauerová, CSc.
proděkanka pro studium
na základě pověření k jednání č.j.
VSB/19/050319/9900 ze dne 24. 9. 2019

Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, včetně příloh č. 5 až č. 16 vypracovala samostatně a uvedla všechny použité zdroje. Přílohy č. 1 až č. 4 použité z veřejně dostupných zdrojů jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 24. 4. 2020

.....
Bc. Adéla Pálochová

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Význam a charakteristika finanční analýzy	6
2.1	Historie a podstata finanční analýzy	6
2.1.1	Pojem finančního zdraví podniku	8
2.1.2	Externí a interní finanční analýza	9
2.1.3	Uživatelé finanční analýzy	10
2.2	Zdroje informací pro finanční analýzu	11
2.2.1	Rozvaha	13
2.2.2	Výkaz zisku a ztráty	16
2.2.3	Výkaz cash flow	17
2.2.4	Příloha účetní závěrky	19
2.2.5	Výroční zpráva	19
2.2.6	Přehled o změnách vlastního kapitálu	20
2.3	Absolutní ukazatele	21
2.4	Rozdílové ukazatele	22
2.4.1	Čistý pracovní kapitál	22
2.4.2	Čisté pohotové prostředky	23
2.4.3	Čistý peněžní majetek	23
2.5	Poměrové ukazatele	23
2.5.1	Ukazatele likvidity	24
2.5.2	Ukazatele rentability	25
2.5.3	Ukazatele zadluženosti	27
2.5.4	Ukazatele aktivity	27
2.5.5	Ukazatele tržní hodnoty	29
2.5.6	Ukazatele s využitím cash flow	30
2.6	Analýza soustav ukazatelů	31
2.6.1	Bankrotní modely	31
2.6.2	Bonitní modely	33
2.6.3	Pyramidové soustavy ukazatelů	34
3	Finanční analýzy vybraných obchodních společností	35
3.1	Představení společnosti Alfa	35
3.2	Analýza absolutních ukazatelů z rozvahy společnosti Alfa	36
3.2.1	Horizontální analýza	36
3.2.2	Vertikální analýza	38
3.3	Analýza rozdílových ukazatelů společnosti Alfa	39

3.4 Analýza poměrových ukazatelů společnosti Alfa.....	40
3.4.1 Ukazatele likvidity	40
3.4.2 Ukazatele rentability	41
3.4.3 Ukazatele aktivity	42
3.4.4 Ukazatele zadluženosti	44
3.4.5 Bankrotní a bonitní modely	44
3.5 Představení společnosti Beta	45
3.6 Analýza absolutních ukazatelů z rozvahy společnosti Beta	46
3.6.1 Horizontální analýza	46
3.6.2 Vertikální analýza	48
3.7 Analýza rozdílových ukazatelů společnosti Beta	50
3.8 Analýza poměrových ukazatelů společnosti Beta	50
3.8.1 Ukazatele likvidity	50
3.8.2 Ukazatele rentability	51
3.8.3 Ukazatele aktivity	52
3.8.4 Ukazatele zadluženosti	54
3.9 Bankrotní a bonitní modely	54
4 Komparace finanční analýzy vybraných obchodních společností.....	56
4.1 Komparace rozdílových ukazatelů.....	56
4.2 Komparace poměrových ukazatelů.....	56
4.3 Komparace soustav ukazatelů.....	61
4.4 Doporučení a zhodnocení	62
4.4.1 Společnost Alfa.....	62
4.4.2 Společnost Beta.....	63
5 Závěr.....	65
Seznam použité literatury	67
Seznam zkratk	68
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1 Úvod

Finanční analýza je nástroj pro zhodnocení finanční výkonnosti podniku. Jejím cílem je odhalení silných a slabých stránek a identifikace problémů podniku. Ukazuje majetkovou a finanční stabilitu společnosti a finanční situaci, ve které se společnost nachází. Finanční analýza není určena pouze managementu společnosti, ale je důležitým ukazatelem také pro obchodní partnery, zaměstnance, dodavatele a odběratele, kterým podává informace o platební schopnosti, finančním zdraví podniku atd.

Data pro zpracování finanční analýzy vychází z rozvahy a z výkazu zisku a ztráty. Informace získané z finanční analýzy nejčastěji porovnáváme s výsledky z přechozích let. Je vhodné zhodnotit výsledky za delší časový interval, a to alespoň za tři roky. Zároveň je můžeme srovnat s doporučenými hodnotami jednotlivých ukazatelů. Je vhodné porovnat výsledky finanční analýzy i s podniky, které působí ve stejném oboru.

Cílem této diplomové práce je objasnit pojem finanční analýza, její metody a ukazatele a poté tyto poznatky prakticky aplikovat na dvě konkrétní společnosti Alfa a Beta. V závěrečné části práce bude provedena jejich vzájemná komparace.

Diplomová práce má tři hlavní části, jednu teoretickou a dvě praktické. Cílem teoretické části je vymezit pojem finanční analýza, zdroje finanční analýzy, její uživatelů, a především ukazatele a metody. V první praktické kapitole jsou charakterizovány společnosti Alfa a Beta a jsou provedeny finanční analýzy. Cílem je prakticky aplikovat poznatky z teoretické části na dvě zmíněné společnosti. V druhé kapitole praktické části je provedena komparace vybraných ukazatelů zjištěných z finančních analýz a jsou shrnuty jejich výsledky. Zároveň si diplomová práce klade za cíl uvést návrhy a doporučení pro zlepšení finanční situace obou společností.

Při vypracování diplomové práce je použita metoda deskripce, pro popis skutečností. Dále metoda dedukce, pomocí které je postupováno od obecného ke konkrétnímu. V praktické části převažuje metoda komparace, která umožňuje srovnání jednotlivých ukazatelů. Mezi další použité metody patří analýza a syntéza.

2 Význam a charakteristika finanční analýzy

Druhá kapitola diplomové práce se zabývá teoretickým vymezením finanční analýzy. Kapitola je také zaměřena na finanční výkazy, ze kterých finanční analýza vychází, a především na ukazatele finanční analýzy.

2.1 Historie a podstata finanční analýzy

Pokud bychom hledali, kam až do historie sahají kořeny finanční analýzy, došli bychom nejspíše k poznání, že finanční analýza je tak stará, jak jsou staré samotné peníze. Je zřejmé, že její techniky a metody byly poplatné době, ve které fungovaly. V průběhu času došlo ke změně struktur a úrovně prováděných finančních analýz, ale jejich principy a důvody sestavování zůstaly stále stejné, nebo velmi podobné.

Kolébkou moderních metod finanční analýzy jsou Spojené státy americké, kde praktická aplikace jednotlivých metod došla nejdále a zároveň zde bylo sepsáno nejvíce teoretických poznatků. Ve Spojených státech byly rovněž poprvé, na základě informací z účetních výkazů, sestaveny odvětvové přehledy, které sloužily k porovnání jednotlivých podniků. Je možné tvrdit, že většina dostupných publikací na našem trhu je výrazně ovlivněna názory prezentovanými autory z anglosaské oblasti. (Mrkvička, Kolář, 2006; Růčková, 2019)

I když si pod pojmem finanční analýza lze představit rozbor jakékoliv ekonomické činnosti, ve které jsou rozhodující peníze a čas, postupně se pojem finanční analýza vymezil na rozbor finanční situace podniku, popřípadě celého odvětví, nebo státu. Při tomto rozboru jsou užívány účetní a statické informace z minulosti, ale zároveň se pracuje i se současnými tendencemi a v některých situacích i s predikcemi. Původně byla finanční analýza chápána jako zobrazování rozdílů v účetních výkazech v absolutních, především peněžních hodnotách. Dalším krokem bylo zavedení zkoumání účetních výkazů jako informací pro hodnocení úvěruschopnosti podniku. Především v době světové hospodářské krize vstoupily do popředí likvidita a schopnost přežití podniku. Pozornost se začala obracet na rentabilitu a hospodárnost. (Mrkvička, Kolář, 2006; Samonas, 2015)

Finanční analýza je oblast, představující významnou součást soustavy podnikového řízení. Měla by patřit k základním dovednostem každého finančního manažera. Finanční analýza má úzkou spojitost s účetnictvím a finančním řízením podniku a propojuje tyto dva nástroje řízení, které mají v tržní ekonomice důležité místo. Účetnictví poskytuje data a informace pro finanční rozhodování pomocí základních

finančních výkazů: rozvahy, výkazu zisku a ztráty a výkazu o peněžních tocích. Účetnictví samo o sobě není cílem, který končí sestavením účetních výkazů, ale slouží k předávání informací, které jejich uživatelům pomáhají v rozhodování. Účetnictví tedy slouží zejména pro ekonomické rozhodování. (Holečková, 2008)

Účetnictví poskytuje finančnímu manažerovi údaje momentálního typu, především ve formě stavových absolutních veličin uváděných k určitému datu, respektive tokových veličin za určité období, které jednotlivě mají omezenou vypovídací schopnost. Na pomoc přichází finanční analýza, která poměruje získané údaje mezi sebou navzájem a rozšiřuje tak jejich vypovídající schopnost. Umožňuje dospět k určitým závěrům o celkovém hospodaření, majetkové a finanční situaci podniku. (Holečková, 2008)

Finanční analýza podniku je brána jako metoda hodnocení finančního hospodaření podniku, přičemž se daná data agregují, třídí, poměrují mezi sebou navzájem, hledají kauzální souvislosti mezi daty a stanovuje se jejich vývoj. Finanční analýza je zaměřena na určení silných a slabých stránek především hodnotových procesů podniku. Má vyústit v potvrzení nebo modifikaci dosavadní finanční politiky. Nejde jen o hodnocení jevů uplynulých období, ale zejména o prognózu finančních perspektiv podniku. Účelem finanční analýzy je vyjádřit komplexně majetkovou a finanční situaci podniku neboli podchytit všechny její složky, případně v podrobnější analýze zhodnotit některou z jejích složek. (Sedláček, 2007; Holečková, 2008)

Finanční analýza podniku by měla vést k syntéze všech aspektů kvality financí podniku. Každá zmíněná analýza a syntéza musí být uzavřena nějakým hodnotícím soudem. Výsledkem provedené analýzy je úsudek finančního analytika o finanční důvěryhodnosti a spolehlivosti, jež jsou podmíněny i jeho subjektivními názory, které se opírají o jeho zkušenosti. Hlavním zájmem podniku a investorů bude zejména dostatečně vysoká výnosnost vloženého kapitálu a nízká zadluženost, která zvyšuje finanční důvěryhodnost podniku, jeho spolehlivost a finanční stabilitu, dostatek vhodných a likvidních prostředků, který umožňuje operativnost a pružnost rozhodování. Dalším důležitým požadavkem je soustavnost provádění finanční analýzy. Neměla by se provádět pouze jednou do roka v rámci zpracování účetní závěrky a výroční zprávy, ale měla by se stát běžnou součástí řízení každého podniku. Pokud chceme zachytit vývoj hospodaření podniku v průběhu roku, je nutné vycházet alespoň z měsíčních účetních výkazů. (Holečková, 2008)

2.1.1 Pojem finančního zdraví podniku

Cílem finanční analýzy podniku je stanovit pomocí vhodných nástrojů definici finančního „zdraví“ podniku. Finanční zdraví závisí na výkonnosti a finanční pozici podniku. Vyjadřuje stupeň odolnosti financí podniku vůči externím a interním provozním rizikům za určité finanční situace. O finančně zdravém podniku lze mluvit, pokud nemá problém včas uhrazovat splatné závazky, a je to podnik, který je v danou chvíli i perspektivně schopen naplňovat smysl své existence. V podmínkách tržní ekonomiky to prakticky znamená, že dosahuje takové míry zhodnocení vloženého kapitálu, která je požadována investory vzhledem k výši rizika, s jakým je daný druh podnikání spojen. (Holečková, 2008; Mrkvička, Kolář, 2006)

Důležité pro finanční zdraví podniku je i perspektiva dlouhodobé likvidity neboli, aby schopnost uhrazovat splatné závazky byla zachována i v budoucnu. Dlouhodobou likviditu významně ovlivňuje poměr mezi cizími a vlastními zdroji. Menší podíl cizích zdrojů znamená menší podíl fixních plateb a signalizuje menší zranitelnost podniku při výkyvech výsledků hospodaření směrem dolů. Dlouhodobá likvidita však není jediná podmínka finančního zdraví. Aby podniku někdo svěřil svůj kapitál, musí mít jistotu, že tento podnik dokáže jeho kapitál svou činností zhodnotit tzn. vytvořit zisk. Čím je výnosnost kapitálu vloženého do podnikání větší, tím je pevnější finanční zdraví podniku. Na kapitálovém trhu je míra schopnosti zhodnocovat vložený kapitál „ohodnocena“ investory formou tržní ceny akcií. (Mrkvička, Kolář, 2006)

Podniky, které disponují pevným zdravím, mají větší šanci, že získají bez problémů externí zdroje financování jak formou bankovních úvěrů, tak úspěšným prodejem podnikových obligací či emisí nových akcií. Finančně zdravý podnik je ale i podnik, který minimalizuje externí zdroje a je schopen efektivního rozvoje formou interního zdroje financování. Pokud má podnik rostoucí problémy v peněžních tocích a zároveň dochází k poklesu jeho výsledku hospodaření, lze označit jeho finanční zdraví jako špatné. Také je vysoce pravděpodobné, že podnik může skončit v úpadku.

Opačným jevem k finančnímu zdraví je finanční tíseň, kdy nastávají velmi vážné problémy v peněžních tocích. Likvidita je ohrožena a jsou nutné zásadní změny v činnosti podniku a ve způsobu financování. Mezi finančním zdravím, což je stav velmi relativní a finanční tísní existuje široký prostor, ve kterém se podnik může nacházet, a blížit se k jednomu nebo druhému. Jestli lze podnik považovat za finančně zdravý, závisí také na účelu, pro který se finanční zdraví analyzuje. Na základě měnících se podmínek lze

docházet k neustálému přehodnocování finančního zdraví jednotlivých tržních subjektů. (Holečková, 2008; Mrkvička, Kolář, 2006)

2.1.2 Externí a interní finanční analýza

Informace, které se týkají finanční situace podniku, jsou předmětem zájmu mnoha subjektů přicházejících do kontaktu s daným podnikem. Finanční analýza je důležitá pro akcionáře, věřitele a zároveň i pro podnikové manažery. Každá z těchto skupin má své specifické zájmy, s nimiž je spojován soubor určitých ekonomických rozhodovacích úloh. Uživatelé finanční analýzy a jejich závěry jsou velmi rozsáhlé a rozmanité. Všichni uživatelé mají společnou potřebu vědět, aby mohli řídit. Finanční analýzu podniku je možné rozdělit do dvou oblastí podle toho, kdo ji provádí a potřebuje.

Externí finanční analýza vychází ze zveřejňovaných finančních a účetních informací a jiných veřejně dostupných zdrojů. Je klíčem k interpretaci zveřejněných účetních výkazů, z nichž externí uživatelé posuzují finanční důvěryhodnost podniku. Analýza účetních výkazů je základem finanční analýzy podniku, a je prováděna externími příjemci a uživateli informací obsažených v účetní závěrce. Dosažená úroveň finančního zdraví slouží pro okolí jako signál, jaké má podnik vyhlídky na pokračování trvání a na rozvoj v příštích letech. (Holečková, 2008; Mrkvička, Kolář, 2006)

Interní finanční analýzu provádějí podnikové útvary a také přizvané nebo povolané osoby (například auditoři, ratingové agentury), kterým jsou k dispozici všechny požadované interní informace, statistiky, plány, údaje finančního a vnitropodnikového účetnictví apod. Management podniku má k dispozici mnohem rozsáhlejší a podrobnější spektrum finančních informací.

Rozlišení interní a externí úrovně finanční analýzy je klíčové pro pochopení cílů, které se mají pomocí analýzy dosáhnout. Obecně je cílem finanční analýzy poznat finanční zdraví podniku, identifikovat slabé stránky, které by mohly v budoucnu podniku činit problémy. Zároveň stanovit její silné stránky, o které by mohla v budoucnu opírat svou činnost. Postup, jak lze daného cíle dosáhnout:

- zobrazení uplynulého vývoje finanční situace a hospodaření podniku,
- určení možností jejich zlepšení nebo zhoršení,
- zvolení nejvýhodnějších směrů dalšího vývoje činnosti, usměrnění finančního hospodaření a finanční situace podniku.

Ne vždy je možné dosáhnout všech uvedených cílů. Rozhodující je kdo a proč finanční analýzu podniku provádí. (Mrkvička, Kolář, 2006)

2.1.3 Uživatelé finanční analýzy

K externím uživatelům patří:

- investoři,
- stát a jeho orgány,
- konkurenti,
- banky a jiní věřitelé,
- obchodní partneři.

K interním uživatelům patří:

- manažeři,
- zaměstnanci,
- odbory. (Holečková, 2008)

Hlavním zájmem **investorů** je soustředění na míru rizika a míru výnosnosti jimi vloženého kapitálu, chtějí se ujistit, že jejich peníze jsou vhodně uloženy a že je podnik dobře řízen v zájmu akcionářů. Držitelé dlužních cenných papírů se zajímají hlavně o to, zda je do budoucnosti zajištěna finanční stabilita a likvidita podniku a zda je dluh zajištěn majetkem.

Věřitelé žádají co nejvíce informací o finančním stavu potencionálního dlužníka, aby se mohli rozhodnout, zda úvěr poskytnout, v jaké výši a za jakých podmínek. Před poskytnutím úvěru banka posuzuje bonitu dlužníka, formou analýzy jeho finančního hospodaření. Banka analyzuje strukturu jeho majetku a finanční zdroje, kterými je majetek financován. Zejména jeho stávající a budoucí výsledky hospodaření. **Dodavatelé** (obchodní partneři) se zaměřují na schopnost podniku splácet závazky. Jde jim hlavně o krátkodobou prosperitu. **Odběratelé** (zákazníci) se zaměřují na finanční situaci dodavatele především při dlouhodobém obchodním vztahu, aby v případě bankrotu dodavatele, neměli potíže s vlastním zajištěním výroby. (Holečková, 2008)

Konkurenti se zajímají o finanční informace podobných podniků nebo celého odvětví, pro srovnání s jejich výsledky hospodaření. Sledují především rentabilitu, cenovou politiku, výši a hodnotu zásob apod. **Manažeři** využívají znalosti finanční situace podniku pro správné rozhodování při získávání finančních zdrojů, při zajišťování

optimální majetkové struktury, při alokaci volných peněžních prostředků apod. Manažeři mají přístup k finančním informacím v mnohem širším spektru průběžně a nejsou závislí pouze na informacích z účetní závěrky. **Zaměstnanci** podniku mají přirozeně zájem na prosperitě, hospodářské a finanční stabilitě svého podniku, jelikož chtějí, aby bylo zachováno jejich pracovní místo.

Stát a jeho orgány se zajímají o finančně-účetní data z mnoha důvodů např. pro statistiku, rozdělování finanční výpomoci podniků formou dotací, vládou zaručených úvěrů, pro kontrolu plnění daňových povinností apod. Vyžadují informace pro formulování hospodářské politiky státu vůči podnikatelské sféře. (Holečková, 2008)

Pro již zmíněné interní a externí uživatele finanční analýzy jsou kromě samotné analýzy důležité i její zdroje informací.

2.2 Zdroje informací pro finanční analýzu

Úspěšnost finanční analýzy závisí do značné míry na použitých vstupních informacích. Informace by měly být kvalitní a zároveň komplexní, jelikož je nutné podchytit všechna data, která by mohla jakýmkoliv způsobem zkreslit výsledky hodnocení finančního zdraví podniku. Data lze rozdělit do tří hlavních skupin: zdroje finančních informací, kvantifikované nefinanční informace a nekvantifikované informace. Zdroje finančních informací čerpají zejména z účetních výkazů finančního a vnitropodnikového účetnictví, výroční zprávy, informace manažerů podniku apod. Zároveň sem patří i vnější finanční informace jako burzovní zpravodajství, prospekty cenných papírů apod. Kvantifikované nefinanční informace jsou především podnikové plány, cenové a nákladové kalkulace, rozbor budoucího vývoje techniky a technologie. Nekvantifikované informace jsou například zprávy auditorů, odborného tisku, komentáře manažerů, nezávislá hodnocení a prognózy.

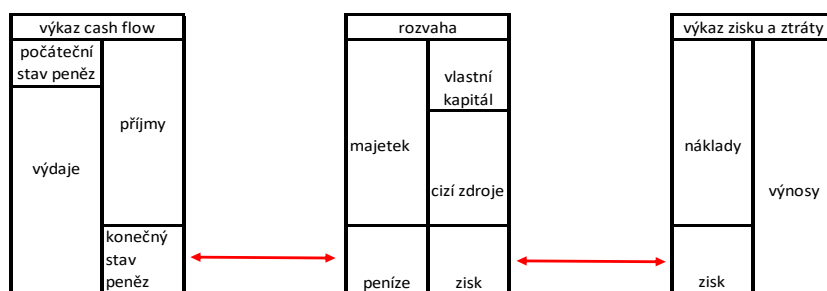
Podstatou finanční analýzy je prověření finančního zdraví podniku a vytvoření základu pro finanční plán. Při prověřování finančního zdraví podniku hledáme odpověď na otázku, jaká je finanční situace podniku k určitému datu a co lze očekávat v nejbližší budoucnosti. Při vytváření finančního plánu se opíráme o poznatky finanční analýzy, které jsou základem pro plánování hlavních finančních veličin. Pokud vycházíme z finanční analýzy, tak jejím hlavním úkolem je ověřit obchodní zdatnosti podniku a tím udržet majetkově – finanční stabilitu. Pro úspěšné zpracování finanční analýzy, jsou důležité především základní účetní výkazy:

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztráty,
- výkaz cash flow,
- přehled o změnách vlastního kapitálu. (Holečková, 2008; Růčková, 2019)

Rozsah účetní závěrky, obsahové vymezení některých položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty je závazně stanoveno vyhláškou č. 500/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro jednotky účtující v soustavě podvojného účetnictví (dále jen vyhláška č. 500/2002 Sb.). K účetním výkazům se v rámci účetní závěrky připojuje ještě příloha, která obsahuje doplňující informace k rozvaze a výkazu zisku a ztráty, informace o příslušné účetní jednotce, obecných účetních zásadách a způsobech oceňování. Naopak výkaz o peněžních tocích není standardizován, což ale neznamená, že by měl nižší informační hodnotu než rozvaha a výkaz zisku a ztráty. Dokonce lze říci, že jeho význam v čase roste, jelikož vývoj ekonomických činností vyžaduje co nejdynamičtější informace.

Mezi účetními výkazy existuje celá řada vzájemných vazeb, jak ukazuje obr. 2.1. „Rozvaha je souhrnným účetním výkazem, který pomocí stavových veličin zobrazuje ve formě bilance stav majetku podniku podle jednotlivých druhů a finanční zdroje krytí tohoto majetku k danému časovému okamžiku. Výkaz zisku a ztráty je souhrnným výkazem nákladů a výnosů za dané období“, jak tvrdí Hakalová (2010, s. 34). Rozvaha udává, při jakých nákladech a výnosech byl daný výsledek hospodaření dosažen. Spojovacím prvkem rozvahy a výkazu zisku a ztráty je výsledek hospodaření, který je vykazován v rozvaze na straně pasiv jako přírůstek vlastního kapitálu. Spojovacím prvkem rozvahy a výkazu cash flow jsou peněžní prostředky, které jsou součástí oběžných aktiv a ve výkazu cash flow je zachycen jejich pohyb. (Hakalová, 2010; Kolektiv autorů, 2019)

Obr. 2.1 – Vzájemné vazby mezi účetními výkazy

Zdroj: Růčková, 2019 – vlastní zpracování

2.2.1 Rozvaha

Rozvaha (viz tab. 2.1) je základním účetním výkazem každého podniku, který nás informuje o tom, jaký majetek podnik vlastní a jakými zdroji je financován. Rozvaha se vždy sestavuje k určitému datu, a musí platit, že aktiva se rovnají pasivům. Základním hlediskem členění aktiv je doba použitelnosti, rychlost jejich přeměny v peněžní prostředky, aby bylo možné zaplatit splatné závazky. Aktiva (neboli majetek podniku) jsou členěna na:

- stálá aktiva,
- oběžná aktiva,
- ostatní aktiva.

Stálá aktiva si zachovávají svou původní podobu v průběhu několika reprodukčních cyklů. Odepisují se a jejich hodnota je přenášena do hodnoty produkce. Oběžná aktiva mění svou podobu hned několikrát v průběhu jednoho reprodukčního cyklu a jejich hodnota je přenesena do hodnoty produkce jednorázově. Dle časového hlediska jsou aktiva dělena na dlouhodobá, jejichž doba využitelnosti je delší než 1 rok, a krátkodobá s dobou vázanosti a využitelnosti do jednoho roku. (Holečková, 2008; Kolektiv autorů, 2019)

Stálá aktiva jsou v rozvaze uváděna jako dlouhodobý majetek, a řadí se k nim:

- dlouhodobý nehmotný majetek (DNM),
- dlouhodobý hmotný majetek (DHM),
- dlouhodobý finanční majetek (DFM).

Doba použitelnosti dlouhodobého majetku je delší než 1 rok, a výši ocenění si stanovuje sama účetní jednotka. Dle zákona č.586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o daních z příjmů) jsou stanoveny hranice 40 tisíc Kč a 60 tisíc Kč. Cena vyšší než 40 tisíc Kč u dlouhodobého hmotného majetku a cena nad 60 tisíc Kč u dlouhodobého nehmotného majetku, zároveň musí být splněna doba použitelnosti delší než 1 rok, aby se majetek mohl začít odpisovat. **Dlouhodobý nehmotný majetek** zahrnuje zejména zřizovací výdaje, software, nehmotné výsledky výzkumné činnosti, goodwill s dobou použitelnosti delší než 1 rok a od výše určené účetní jednotkou zároveň splnění povinností stanovených zákonem, především věrného a poctivého zobrazení majetku. **Dlouhodobý hmotný majetek** tvoří stavby, budovy, pozemky, samostatné movité věci s dobou použitelnosti delší než 1 rok a cenou vyšší než

40 tisíc Kč stanovené dle zákona o daních z příjmů. U dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku je důležité sledovat jeho stáří. Je rozdíl mezi majetkem novým, a tím, který je už z velké části odepsán. Hodnota majetku se promítá do některých ukazatelů finanční analýzy, a pokud tato skutečnost není brána v potaz, mohou být závěry z analýzy značně zkresleny. Stáří majetku je patrné z rozvahy, kde na straně aktiv jsou sloupce brutto, korekce a netto. „Brutto“ vyjadřuje hodnotu aktiv v pořizovací ceně, „korekce“ obsahuje výši oprávek k dlouhodobému majetku. Oprávky jsou dány sumou odpisů, takže čím vyšší je hodnota, tím více je majetek opotřeбенý. Sloupec „netto“ vyjadřuje zůstatkovou hodnotu dlouhodobého majetku. Podnik si může zvolit způsob odepisování progresivní, degresivní nebo lineární. Tím ovšem lze ovlivnit zůstatkovou hodnotu majetku i výsledek hospodaření v daném období, proto je nutné i tuto skutečnost vnímat. Odpisy vyjadřují opotřeбенí majetku, slouží jako interní zdroj financování a snižují zisk podniku. **Dlouhodobý finanční majetek** vyjadřuje specifickou formu dlouhodobého investování volných peněžních prostředků, jsou to především podílové cenné papíry, vklady v podnicích s rozhodujícím nebo podstatným vlivem. (Holečková, 2008; Knápková, Pavelková, 2010; Kolektiv autorů, 2019)

Druhou skupinou aktiv jsou oběžná aktiva. Jsou určena k přechodnému používání, u kterého je doba využitelnosti do 1 roku, probíhá celým koloběhem hospodářské činnosti a nabývá postupně různých podob. Úlohou oběžných aktiv je zajišťovat plynulost reprodukčního procesu. Mezi oběžná aktiva jsou řazeny:

- zásoby,
- pohledávky,
- krátkodobý finanční majetek.

Zásoby se většinou jednorázově spotřebují. Dělí se na dvě různorodé skupiny: zásoby vlastní výroby a zásoby nakoupené. **Pohledávky** jsou tříděny z hlediska času (na krátkodobé a dlouhodobé) a z hlediska účelu (pohledávky z obchodního styku a pohledávky ke společníkům). Dlouhodobé pohledávky řadíme do oběžného majetku, i přesto, že mají dobu splatnosti delší než 1 rok. **Krátkodobý finanční majetek** (KFM) jsou peníze v hotovosti, účty v bankách a cenné papíry obchodovatelné na peněžním trhu (například krátkodobé obligace, státní pokladniční poukázky apod.). **Časové rozlišení** zachycuje zůstatky účtů časového rozlišení nákladů příštích období (například předplatné) a příjmů příštích období (plnění pojistných smluv). I přesto, že se oběžný majetek neodepisuje je využíván sloupec korekce. Nesledují se zde odpisy, ale opravné

položky. Opravné položky vyjadřují přechodné snížení hodnoty majetku, například v důsledku poklesu tržních cen majetku. (Holečková, 2008; Knápková, Pavelková, 2010; Kolektiv autorů, 2019)

Na straně pasiv hodnotíme finanční strukturu analyzovaného podniku, a je možné je označit jako zdroje financování. Základním kritériem jejich členění je vlastnictví, podle toho rozlišujeme zdroje financování na vlastní a cizí. Pasiva tedy dělíme na:

- vlastní kapitál,
- cizí kapitál,
- ostatní pasiva.

Vlastní kapitál obsahuje základní kapitál, což je peněžní vyjádření souhrnu peněžních a nepeněžních vkladů společníků do daného podniku. Dále do vlastního kapitálu patří kapitálové fondy, představující emisní ážio, dotace, dary. Důležitou položkou je **výsledek hospodaření minulých let** (VH minulých let), což je nerozdělený zisk minulých let, nebo neuhrazená ztráta z minulých let. V neposlední řadě **výsledek hospodaření běžného účetního období** (VH b.ú.o.) neboli zisk či ztráta uzavíraného účetního období.

Mezi cizí zdroje patří rezervy, dlouhodobé a krátkodobé závazky a bankovní úvěry. **Rezervy** jsou tvořeny na vrub podniku, představují peníze, které bude muset podnik v budoucnu vydat. Mezi **dlouhodobé závazky** se řadí emitované obligace, dlouhodobé zálohy od odběratelů a dlouhodobé směnky k úhradě. **Krátkodobé závazky** jsou závazky vůči dodavatelům kratší než 1 rok. Jedná se o závazky vůči zaměstnancům, směnky k úhradě, krátkodobé zálohy od odběratelů apod. **Bankovní úvěry a výpomoci** zahrnují dlouhodobé úvěry, běžné úvěry a krátkodobé finanční výpomoci poskytnuté třetími osobami.

Ostatní pasiva obsahují časové rozlišení, což jsou výdaje a výnosy příštích období a dohadné účty. Jsou to například nájemné placené pozadu, předplatné apod. (Růčková, 2019; Knápková, Pavelková, 2010; Kolektiv autorů, 2019)

Tab. 2.1 – Rozvaha

AKTIVA	PASIVA
Stálá aktiva	Vlastní kapitál
Dlouhodobý nehmotný majetek	Základní kapitál
Dlouhodobý hmotný majetek	Výsledek hospodaření běžného účetního období
Dlouhodobý finanční majetek	Výsledek hospodaření minulých let
Oběžná aktiva	Kapitálové fondy
Zásoby	Fondy ze zisku
Pohledávky	Cizí zdroje
Krátkodobý finanční majetek	Rezervy
	Závazky
	Bankovní úvěry a výpomoci
Ostatní aktiva	Ostatní pasiva
Časové rozlišení aktiv	Časové rozlišení pasiv
AKTIVA CELKEM	PASIVA CELKEM

Zdroj: Pilařová, Pilátová, 2013 – vlastní zpracování

2.2.2 Výkaz zisku a ztráty

Cílem výkazu zisku a ztráty je informovat o úspěšnosti práce podniku, a jakého výsledku dosáhl svou podnikatelskou činností. Zachycuje vztahy mezi výnosy dosaženými v určitém období a náklady, které jsou spojeny s jejich vytvořením. Výkaz zisku a ztráty slouží k posouzení schopnosti podniku zhodnocovat vložený kapitál. Je sestavován na tzv. akruálním principu, což znamená, že transakce jsou zachyceny a vykazovány v období, kterého se věcně i časově týkají, nikoliv podle toho, zda došlo v daném časovém období k peněžnímu příjmu nebo výdaji. Neboli výnosy jsou uznávány v období, ve kterém byly realizovány, bez ohledu na to, zda v daném období došlo k jejich inkasu. Obdobně to platí i pro náklady. Nákladové a výnosové položky se tedy neopírají o skutečné příjmy a výdaje, proto ani výsledný zisk neodráží skutečnou hotovost získanou hospodařením podniku. (Holečková, 2008; Kolektiv autorů, 2019)

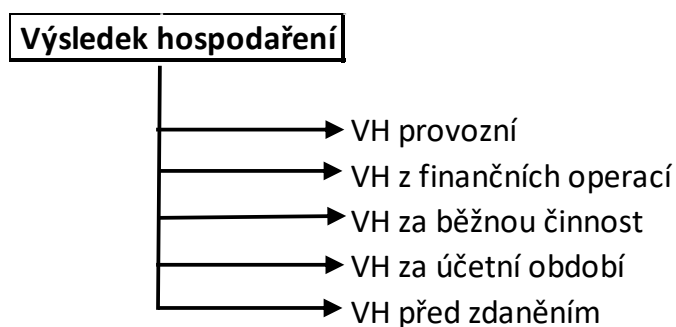
Ve struktuře výkazu zisku a ztráty je možné nalézt několik stupňů výsledků hospodaření. Jednotlivé výsledky hospodaření se od sebe odlišují tím, jaké náklady a výnosy do jejich struktury vstupují. Schéma 2.1 ukazuje členění výsledku hospodaření. S výkazem zisku a ztráty souvisí také obsah a struktura výsledku hospodaření. Nejdůležitější je položka výsledek hospodaření z provozní činnosti, který má dané označení proto, že odráží schopnost podniku ze své hlavní činnosti vytvářet kladný výsledek hospodaření. Provozní výsledek hospodaření má několik dílčích částí:

- výsledek z prodeje investičního majetku a materiálu,

- výsledek z prodeje zboží, tržby z prodeje se porovnají s pořizovací cenou prodávaných zásob,
- výsledek z ostatní provozní činnosti. (Růčková, 2019; Holečková, 2008)

Základní rozdíl mezi výkazem zisku a ztráty a rozvahou je to, že zatímco rozvaha zachycuje aktiva a pasiva k určitému časovému okamžiku, výkaz zisku a ztráty k určitému časovému intervalu. Výkaz zisku a ztráty obsahuje tokové veličiny, které jsou založeny na kumulativní bázi a jejich změny nemusejí být rovnoměrné. Problémem je, že nákladové a výnosové položky se neopírají o skutečné peněžní toky, takže výsledný čistý zisk neobsahuje skutečnou dosaženou hotovost získanou hospodařením v daném období. (Růčková, 2019; Kolektiv autorů, 2019)

Schéma 2.1 – Členění výsledku hospodaření

Zdroj: Růčková, 2019 – vlastní zpracování

2.2.3 Výkaz cash flow

Podstatou výkazu cash flow (peněžních toků) je sledování změny stavu peněžních prostředků, vysvětluje přírůstky a úbytky peněžních prostředků a důvody, proč k nim došlo podle zvolených kritérií. Pro většinu především malých a středních podniků je hotovost a vysoký stav peněžních prostředků na účtech v bankách důležitější než ziskovost. Pokud podnik nedosáhne v některém ze sledovaných období zisk, není to pozitivní, ale nemusí to být bezprostřední problém. Jestliže ale podnik nebude mít peníze, které potřebuje při každodenním fungování, může to mít významný dopad na jeho existenci. Pro vymezení cash flow je nutné rozlišit pojmy peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty. Peněžní prostředky jsou peníze v hotovosti včetně cenin, prostředky na účtu včetně peněz na cestě a případně pasivního zůstatku na běžném účtu. Peněžní ekvivalenty jsou snadně a pohotově směnitelné za předem známou částku peněz, a jedná se o krátkodobý likvidní majetek, nepředpokládají se významné změny hodnoty v čase. Každá účetní jednotka si peněžní ekvivalenty definuje dle svého uvážení. Výkaz cash flow se

v zásadě sestavuje za celý podnik v bilanční nebo retrogradní formě. Bilanční uspořádání výkazu umožňuje oddělené vykazání zdrojů peněžních prostředků a jejich užití. Česká legislativa se přiklonila k retrogradnímu neboli vertikálnímu uspořádání, neboť umožňuje sledovat tvorbu finančních zdrojů odděleně ve 3 základních podnikových činnostech:

- v provozní činnosti,
- v investiční činnosti,
- ve finanční činnosti. (Sedláček, 2008; Knápková, Pavelková, 2010)

Cash flow z provozní činnosti

Provozní činnost představuje základní činnosti podniku, které přinášejí podniku výnosy. Je stěžejním zdrojem vnitřního financování, neboť schopnost podniku zajistit vnější zdroje financování významně závisí na schopnosti podniku vytvářet peněžní toky z běžných obchodních transakcí. Patří sem například peněžní úhrady od odběratelů za zboží a služby; peněžní příjmy z prodeje či postoupení autorských práv, licencí, know-how; splatná daň z příjmů včetně záloh; přijaté a vyplacené úroky a další. (Sedláček, 2007; Kolektiv autorů, 2019)

Cash flow z investiční činnosti

Vykázané cash flow z investiční činnosti informuje o tom, v jaké míře podnik vynakládá peníze na dlouhodobá aktiva, která jsou podstatná při vytváření budoucích zisků. Peněžní toky z investiční činnosti poukazují na rozšíření či zúžení provozní kapacity podniku. K peněžním tokům z investiční činnosti patří například peněžní příjmy z prodeje dlouhodobých aktiv, příjmy ze splátek úvěrů, půjček a výpomocí od spřízněných osob, platby související s pořízením dlouhodobého majetku a platby související s poskytnutím úvěrů, půjček apod. Mohou sem patřit i platby spojené s finančním leasingem, pokud nebudou zařazeny mezi provozní činnost. (Sedláček, 2007; Kolektiv autorů, 2019)

Cash flow z finanční činnosti

Financování je oblast, do které se promítají změny ve výši a struktuře podnikového kapitálu, ať už vlastního či cizího. Na základě výkazu cash lze odhadnout pravděpodobnost potřeby dalších peněžních toků, které musí podnik získat od vlastníků či věřitelů. Finanční a investiční činnosti mají úzkou souvislost, peněžní tok z investování v jednom podniku, může být ve druhém financováním. K hlavním položkám cash flow z finanční činnosti patří:

- příjmy z peněžních darů,
- peněžní příjmy z dluhopisů, opčních listů apod,
- příjmy z přijatých úvěrů, výpomocí a půjček,
- splátky úvěrů, výpomocí a půjček,
- výplaty dividend. (Sedláček, 2007; Kolektiv autorů, 2019)

2.2.4 Příloha účetní závěrky

Příloha je nedílnou součástí účetní závěrky, obsahuje takové skutečnosti, které v rozvaze a výkazu zisku a ztráty nenalezneme, zároveň vysvětluje a doplňuje informace, které jsou obsaženy v rozvaze a výkazu zisku a ztráty. Příloha přispívá k objasnění skutečností, které jsou významné z hlediska externích uživatelů účetní závěrky, aby si mohli vytvořit správný úsudek o finanční situaci a výsledcích hospodaření podniku a provést srovnání s minulostí a odhadnout budoucí vývoj.

Obsah ani forma přílohy nejsou striktně upraveny, ale její obsah je závazný. Příloha by měla obsahovat obecné údaje jako je charakteristika podniku, jeho právní forma, organizační struktura, počet zaměstnanců, kapitálové účasti a také informace o používaných účetních metodách, způsobech oceňování, opravných položek k majetku, o sestavení odpisových plánů a o použitých odpisových metodách, a hlavně o změnách způsobu oceňování, postupů odpisování a účtování s uvedením důvodů těchto změn a vyčíslení jejich vlivu na majetek. Příloha také obsahuje doplňující údaje k účetním výkazům poskytující pro finanční analýzu závazné informace týkající se dlouhodobého majetku, jehož tržní cena se může výrazně odlišovat od jeho ocenění v účetnictví, informace o najímaném majetku, o rozdělení zisku, o pohledávkách (především po lhůtě splatnosti) a závazcích, o rezervách, o výdajích na výzkum a vývoj apod. (Holečková, 2008; Knápková, Pavelková, 2010)

2.2.5 Výroční zpráva

Výroční zpráva je důležitou součástí zdrojů informací mezi podnikem, obchodními partnery, společníky, akcionáři, zákazníky, zaměstnanci podniku a potencionálními investory. Někteří považují výroční zprávu za nutné zlo, jiní za efektivní způsob prezentace výsledků podniku. Zkušenosti ze zahraničí i tuzemska potvrzují, že podnik nemůže bez výroční zprávy být. Mezi základní požadavky na zpracování výroční zprávy je zejména přehlednost, transparentnost, otevřenost a vysoká informační hodnota. Dobře zpracovaná výroční zpráva je významným zdrojem informací o majetkové,

důchodové a finanční situaci podniku, zároveň i prezentačním a propagačním materiálem, který by měl zaujmout. Výroční zprávě a jejímu zpracování by měla účetní jednotka věnovat mimořádnou pozornost, jelikož se jedná o materiál, ve kterém o sobě podnik sděluje souhrnné informace, které by měly být správné, úplné a pravdivé. Pokud společnost není schopna sestavit výroční zprávu formálně správně, zajímavou obsahem a nápaditě zpracovanou, aby plnila i prezentační funkci, může se obrátit na specializované podniky. (Hakalová, 2010; Kolektiv autorů, 2019)

Dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o účetnictví) vyhotovují výroční zprávu účetní jednotky, které mají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem. Zároveň i výroční zpráva podléhá povinnosti auditu, auditor ověřuje kvalitu výroční zprávy včetně informací v ní obsažených. Dle zákona o účetnictví je povinnost účetní jednotky uvést kromě informací nezbytných pro naplnění účelu výroční zprávy minimálně tyto finanční a nefinanční informace:

- o předpokládaném vývoji činnosti účetní jednotky,
 - o skutečnostech, které nastaly až po rozvahovém dni, ale jsou významné pro naplnění účelu výroční zprávy,
 - o aktivitách v oblasti životního prostředí a v oblasti výzkumu a vývoje,
 - informace, zda má účetní jednotka organizační složku podniku v zahraničí.
- (Hakalová, 2010; Kolektiv autorů, 2019)

2.2.6 Přehled o změnách vlastního kapitálu

Přehled o změnách vlastního kapitálu musí nově povinně sestavovat účetní jednotky, které mají povinný audit. Ostatní účetní jednotky si mohou zvolit, zda ho sestaví, nebo ne. Přehled o změnách vlastního kapitálu podává informace o zvýšení nebo snížení jednotlivých složek vlastního kapitálu mezi dvěma rozvahovými dny. Sestavuje se za běžné a minulé účetní období. Významné položky zvýšení či snížení u jednotlivých složek vlastního kapitálu účetní jednotky okomentují v příloze, případně daný přehled rozšíří o další položky. Účetní jednotky vyčíslí vyplacené dividendy a zdroje, ze kterých bylo čerpáno. Požadované informace o vlastním kapitálu jsou důležité pro externí uživatele účetních výkazů, jelikož mohou odhalit transakce, které provedl podnik a uživatelům by mohly zůstat skryty a které mohou být pro posouzení budoucího vývoje podniku významné. (Hakalová, 2010; Kolektiv autorů, 2019)

V závislosti na konkrétních potřebách lze finanční analýzu účetních výkazů provádět různým způsobem, v různé míře podrobnosti, pomocí různých technik a forem. Základní techniky finanční analýzy zahrnují metody založené na zpracování údajů zjištěných v účetních výkazech a údajů z nich odvozených (ukazatelů). Podle toho se dělí na dvě skupiny – metoda absolutní a metoda relativní. U metody absolutní používáme a analyzujeme přímo položky účetních výkazů, s využitím relativních ukazatelů. V případě, že budeme používat vztah dvou různých položek a jejich číselných hodnot, jedná se o metodu relativní, s využitím relativních ukazatelů. (Holečková, 2008; Kolektiv autorů, 2019)

Pro finanční analýzu jsou využíváni různí ukazatelé. Struktura finanční analýzy může být rozsáhlá, určitě nehodnotíme všechny ukazatele. Následující podkapitoly přibližují nejčastěji hodnocené ukazatele.

2.3 Absolutní ukazatele

Analýzu absolutních ukazatelů používáme především k analýze vývojových trendů (horizontální analýza) a k analýze komponent (vertikální analýza). Horizontální analýza je zaměřena na zkoumání změn absolutních ukazatelů v čase, vyjadřuje změnu v určité položce v procentech nebo indexem. Porovnání jednotlivých položek výkazů v čase je prováděno po řádcích – horizontálně, proto se jedná o horizontální analýzu. Cílem horizontální analýzy je změřit pohyby jednotlivých veličin, a to absolutně i relativně, a změřit jejich intenzitu. U vertikální analýzy se na jednotlivé položky pohlíží v relaci k nějaké zvolené veličině, zjišťuje se procentní podíl jednotlivých položek výkazů na zvoleném základu. Při analýze rozvahy se položky výkazu vyjadřují jako procento z celkových aktiv, resp. z celkových pasiv. Ve výkazu zisku a ztráty se jako základ pro procentní vyjádření určité položky bere obvykle velikost celkových tržeb. Vertikální analýza umožní zkoumat relativní strukturu aktiv a pasiv a roli jednotlivých činitelů na tvorbě zisku. Pracuje s jednotlivými výkazy v jednotlivých letech odshora dolů, proto se označuje jako vertikální analýza. Zároveň máme vedle sebe údaje za dva roky či více let, a proto můžeme identifikovat trendy nebo nejzávažnější časové změny komponent. Vhodným nástrojem pro meziroční a mezipodnikové srovnání je vertikální analýza díky relativizovanému rozměru veličin. (Růčková, 2019; Holečková, 2008; Kolektiv autorů, 2019)

Finanční účetní výkazy obsahují údaje, které se týkají běžného roku, ale také údajů z předchozích let nebo alespoň minulého roku. Je nutné mít k dispozici údaje za minimálně dvě účetní období po sobě jdoucí. Hledáme odpovědi na otázky:

- o kolik jednotek se příslušná položka změnila v čase? (absolutní změna)
- o kolik % se příslušná položka v čase změnila? (procentní změna)

Výpočet absolutní změny, procentní změny a podílu na celku ukazují vzorce 2.1–2.3. (Holečková, 2008)

$$\text{Absolutní změna} = \text{hodnota v běžném období} + \text{hodnota v předchozím období} \quad (2.1)$$

$$\text{Procentuální změna} = \frac{\text{běžné období} - \text{předchozí období}}{\text{předchozí období}} \cdot 100 \quad (2.2)$$

$$\text{Podíl na celku} = \frac{\text{ukazatel}}{\sum \text{absolutní ukazatel}} \quad (2.3)$$

2.4 Rozdílové ukazatele

Rozdílové ukazatele získáme jako rozdíl dvou absolutních ukazatelů. Někdy se označují jako fondy finančních prostředků. Fond je ve finanční analýze chápán jako agregace určitých stavových položek vyjadřujících aktiva nebo pasiva, nebo také rozdíl mezi určitými položkami aktiv na jedné straně a určitými položkami pasiv na straně druhé. Zmíněný rozdíl se označuje jako čistý fond. Mezi fondy používané ve finanční analýze patří:

- čistý pracovní kapitál,
- čisté pohotové prostředky,
- čisté peněžní pohledávkové finanční fondy.

2.4.1 Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál (ČPK) je nejčastěji užívaným rozdílovým ukazatelem, je také nazýván provozní kapitál. Je vypočten jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky, respektive dluhy, neboť k samotným krátkodobým závazkům musíme přiřadit i běžné bankovní úvěry a krátkodobé finanční výpomoci. Velikost čistého pracovního kapitálu, jehož výpočet ukazuje vzorec 2.4, je významným indikátorem platební schopnosti podniku. Čím je jeho velikost vyšší, tím větší by měla být při dostatečné likvidnosti jeho složek schopnost podniku hradit svoje finanční závazky. Pokud nabývá záporných hodnot, jedná se o tzv. nekrytý dluh. Při použití tohoto ukazatele musíme být obezřetní, jelikož může zahrnovat málo likvidní nebo dlouhodobě či trvale nelikvidní položky. (Holečková, 2008)

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé pasiva (dluhy)} \quad (2.4)$$

2.4.2 Čisté pohotové prostředky

Čisté pohotové prostředky (ČPP) jsou vypočítány jako rozdíl mezi pohotovými peněžními prostředky a okamžitě splatnými závazky (viz vzorec 2.5). Pohotové peněžní prostředky jsou peníze v hotovosti a na běžných účtech, někdy se zahrnují i jejich ekvivalenty jako směnky, šeky, krátkodobé cenné papíry, které jsou rychle přeměnitelné na peníze. Výhodou tohoto ukazatele je jeho nízká souvislost s podnikovými oceňovacími technikami.

$$\text{ČPP} = \text{pohotové peněžní prostředky} - \text{okamžitě splatné závazky} \quad (2.5)$$

2.4.3 Čistý peněžní majetek

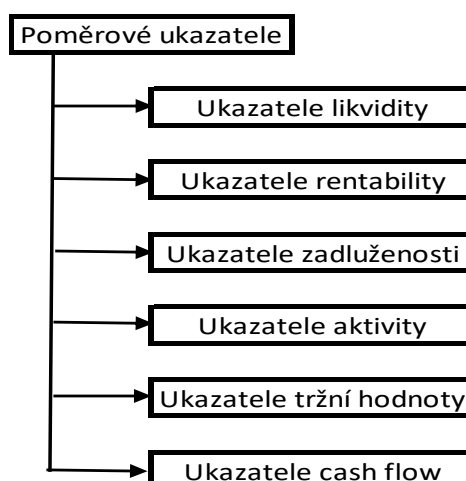
Čistý peněžní majetek (ČPM) je určitý kompromis mezi ukazatelem čistý pracovní kapitál a čisté pohotové prostředky. Je konstruován tak, že vedle pohotových prostředků a jejich ekvivalentů zahrnuje do oběžných aktiv ještě krátkodobé pohledávky, proto je nazýván peněžně pohledávkový finanční fond. Jeho výpočet ukazuje vzorec 2.6. (Holečková, 2008)

$$\text{ČPM} = \text{oběžná aktiva} - \text{zásoby} - \text{nelikvidní pohledávky} - \text{krátkodobá pasiva} \quad (2.6)$$

2.5 Poměrové ukazatele

Poměrové ukazatele charakterizují vzájemný vztah mezi dvěma nebo několika absolutními ukazateli pomocí jejich podílu. Jsou nejčastěji používaným rozborovým postupem finanční analýzy, neboť umožňují získat rychlý a nenákladný obraz o základních finančních charakteristikách podniku. Výše uvedené skupiny poměrových ukazatelů, které ukazuje schéma 2.2, vycházejí primárně z údajů rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Výčet je možné rozšířit také o skupinu ukazatelů kapitálového trhu a ukazatele na bázi cash flow. V literatuře týkající se finanční analýzy se v některých případech konstrukce poměrových ukazatelů rozchází, většinou záleží na subjektivním hodnocení analytika, který z údajů bude či nebude zařazen do vzorce, a také na účelu, ke kterému bude analýza sloužit. (Sedláček, 2007; Růčková, 2019; Kolektiv autorů, 2019)

Schéma 2.2 – Členění poměrových ukazatelů z hlediska zaměření poměrových ukazatelů

Zdroj: Růčková, 2019 – vlastní zpracování

2.5.1 Ukazatele likvidity

Likvidita znamená souhrn všech potencionálně likvidních prostředků, které má podnik k dispozici pro úhradu svých splatných závazků. Ukazatele likvidity poměřují to, čím je možné zaplatit, tím, co je nutné platit. Zabývají se nejlikvidnější částí aktiv podniku, rozdělují se podle likvidnosti položek aktiv dosazovaných do čitatele z rozvahy. Nevýhodou je, že ukazatele hodnotí likviditu podle zůstatku finančního majetku, který v daleko větší míře závisí na budoucích cash flow. Pouze dostatečně likvidní podnik je schopen dostát svým závazkům, proto je likvidita důležitá z hlediska finanční rovnováhy podniku. Naproti tomu je pro vlastníky podniku nepříznivá situace příliš vysoké míry likvidity, jelikož jsou finanční prostředky vázány v aktivech, které nepracují ve prospěch výrazného zhodnocování finančních prostředků a snižují tak rentabilitu. Je potřeba proto najít vyváženou likviditu, kdy dojde k dostatečnému zhodnocení prostředků i schopnosti dostát svým závazkům. Zpravidla se používají tři základní ukazatele, viz vzorce 2.7–2.9. (Růčková, 2019; Sedláček, 2007)

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{pohotov\acute{e} platebn\acute{i} prostředky}}{\text{dluhy s okamžitou splatností}} \quad (2.7)$$

$$\text{Pohotov\acute{a} likvidita} = \frac{(\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby})}{\text{krátkodobé dluhy}} \quad (2.8)$$

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé dluhy}} \quad (2.9)$$

Běžná likvidita ukazuje, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky. Vypovídá tedy o tom, jak by byl podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby proměnil veškerá oběžná aktiva v daném okamžiku na hotovost. Čím je hodnota ukazatele vyšší, tím je pravděpodobnější, že bude zachována platební schopnost podniku. Vypovídá

schopnost ukazatele je omezena například tím, že nepřihlíží ke struktuře oběžných aktiv z hlediska jejich likvidnosti a také nebere v úvahu strukturu krátkodobých závazků z hlediska doby splatnosti. Další nevýhodou je, že jej lze ovlivnit k datu sestavení rozvahy odložením některých nákupů. Hodnoty čitatele jsou k hodnotě jmenovatele v rozmezí 1,5–2,5.

Okamžitá likvidita měří, jak je podnik schopen hradit právě splatné dluhy. Vstupují do ní jen nejlikvidnější položky rozvahy. V čitateli jsou dosazeny peníze (v hotovosti a na běžných účtech) a jejich ekvivalenty (splacené dluhy, směnečné dluhy a šeky). Pro okamžitou likviditu je doporučená hodnota 0,9–1,1, interval je přejat z americké literatury. Pro Českou republiku je interval rozšířen v dolním pásmu, a to na 0,6. Podle metodiky Ministerstva průmyslu a obchodu je hodnota ještě nižší, a to 0,2, zároveň je však označována za hodnotu kritickou i z psychologického hlediska. U okamžité likvidity platí, že nedodržení hodnot ještě neznamená za každou cenu finanční problémy podniku, protože se poměrně často vyskytuje využívání účetních kontokorentů, které nemusí být při použití údajů z rozvahy patrné. Je doporučena podrobnější analýza krátkodobých zdrojů financování. (Sedláček, 2007; Růčková, 2019)

U **pohotovostní likvidity** byla snaha odstranit nevýhody běžné likvidity. Jsou vyloučeny z oběžného majetku zásoby a v čitateli jsou ponechány pouze peněžní prostředky, krátkodobé cenné papíry a krátkodobé pohledávky. V analýze je zkoumán poměr mezi ukazatelem běžné a pohotovostní likvidity. Platí, že čítec by měl být stejný jako jmenovatel, tedy poměr 1:1; případně až 1,5:1. Vyšší hodnota ukazatele je příznivější pro věřitele, nikoli však z hlediska akcionářů a vedení podniku. Nadměrná výše oběžných aktiv vede k neproduktivnímu využívání prostředků, které byly vloženy do podniku a dojde tak k nepříznivému vlivu na celkovou výnosnost vložených prostředků. (Sedláček, 2007; Růčková, 2019; Kolektiv autorů, 2019)

2.5.2 Ukazatele rentability

Rentabilitou se měří schopnost podniku vytvářet nové zdroje, dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. U poměrových ukazatelů rentability se nejčastěji vychází ze dvou základních účetních výkazů, z rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Větší důraz je kladen na výkaz zisku a ztráty, jelikož v některých pramenech bývá rentabilita zaměňována za pojem „ziskovost“. Ukazatele rentability slouží k hodnocení celkové efektivnosti dané činnosti neboli informují o efektu, kterého bylo dosaženo vloženým kapitálem. Tento ukazatel bude nejvíce zajímat akcionáře a potencionální investory,

avšak i pro ostatní skupiny má svůj význam. Obecně můžeme říct, že je rentabilita vyjadřována poměrem zisku k částce vloženého kapitálu.

Pro finanční analýzu jsou nejdůležitější tři kategorie zisku, které lze zjistit přímo z výkazu zisku a ztráty. První kategorie je EBIT, odpovídá provoznímu výsledku hospodaření. Druhou kategorií je EAT neboli zisk po zdanění (čistý zisk). Ve výkazu zisku a ztráty se nachází pod položkou výsledek hospodaření za běžné účetní období. Kategorie čistého zisku se používá ve všech ukazatelích, které hodnotí výkonnost podniku. Třetí kategorií je EBT – zisk před zdaněním, což je provozní zisk snížený nebo zvýšený o finanční výsledek hospodaření, který ještě nebyl snížen o hodnotu daní. Ke zjišťování rentability je používáno několik ukazatelů, viz vzorce 2.10–2.13. **Rentabilita celkového vloženého kapitálu (ROA)** odráží, jaké efektivnosti podnik dosáhl, jeho výdělečnou schopnost. Ukazatel hodnotí výnosnost celkového vloženého kapitálu a je použitelný pro měření celkové efektivnosti, hodnotí minulé výkonnosti řídicích pracovníků. Finanční struktura je v tomto případě irelevantní, hodnocena je schopnost reprodukce kapitálu. (Růčková, 2019; Klislingerová, Hnilica, 2005)

$$ROA = \frac{EAT}{\text{celková aktiva}} \quad (2.10)$$

Rentabilita dlouhodobých zdrojů (ROCE) vyjadřuje míru zhodnocení všech aktiv společnosti financovaných vlastním i cizím dlouhodobým kapitálem. Vyjadřuje komplexně efektivnost hospodaření podniku. V čitateli jsou celkové výnosy všech investorů a ve jmenovateli dlouhodobé finanční prostředky, které má podnik k dispozici.

$$ROCE = \frac{EBIT}{\text{dlouhodobé dluhy} + \text{vlastní kapitál}} \quad (2.11)$$

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) vyjadřuje výnosnost kapitálu vloženého akcionáři nebo vlastníky podniku. Investoři s jeho pomocí mohou zjistit, zda je jejich kapitál reprodukován s náležitou intenzitou, která odpovídá riziku investice. Platí, že by ukazatel měl být vyšší, než je úroková míra bezrizikových cenných papírů, jelikož do takové investice by investoři nevkládali své prostředky.

$$ROE = \frac{EAT}{\text{vlastní kapitál}} \quad (2.12)$$

Rentabilita tržeb (ROS) charakterizuje zisk vztažený k tržbám. Tržby ve jmenovateli představují tržní ohodnocení výkonu podniku za časové období. Tržní úspěšnost je podmíněna různými faktory, skutečná hodnota výrobků či služby nemusí být vždy rozhodující. (Růčková, 2019; Sedláček, 2007)

$$ROS = \frac{EBIT}{tržby} \quad (2.13)$$

2.5.3 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti, které vyjadřují vzorce 2.14–2.16 sledují vztah mezi cizími a vlastními zdroji. Zadluženost, byť i vysoká, nemusí být hned brána jako negativní charakteristika podniku. V dobře fungujícím podniku může naopak přispívat k rentabilitě vlastního kapitálu. Při analýze finanční struktury podniků se používá celá řada ukazatelů zadluženosti, které se odvozují především z údajů v rozvaze. V analýze zadluženosti jsou porovnávány rozvahové položky a na jejich základě se zjistí, v jakém rozsahu jsou aktiva podniku financována cizími zdroji. Základním ukazatelem zadluženosti je **ukazatel věřitelského rizika** (debt ratio), je to poměr celkových závazků k celkovým aktivům. Čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím je riziko věřitelů vyšší. Věřitelé obecně preferují nízké hodnoty tohoto ukazatele, vysoká hodnota může být z hlediska držitelů kmenových akcií příznivá tehdy, když je podnik schopen dosáhnout vyššího procenta rentability, než je procento úroků placené z cizího kapitálu.

$$Debt\ ratio = \frac{cizí\ kapitál}{celková\ aktiva} \quad (2.14)$$

Koeficient samofinancování (equity ratio) je poměr vlastního kapitálu k celkovým aktivům, což je doplňkový ukazatel k předchozímu ukazateli. Vyjadřuje proporcii, v níž jsou aktiva podniku financována z peněz akcionářů. Koeficient samofinancování je považován za jeden z nejdůležitějších poměrových ukazatelů zadluženosti pro hodnocení celkové finanční situace, zároveň je ale důležitá jeho návaznost na ukazatele rentability.

$$Equity\ ratio = \frac{vlastní\ kapitál}{celková\ aktiva} \quad (2.15)$$

Pomocí **ukazatele úrokového krytí** podnik zjišťuje, zda je pro ni dluhové zatížení ještě únosné. (Růčková, 2019; Kislingerová, Hnilica, 2005)

$$Úrokové\ krytí = \frac{EBIT}{nákladové\ úroky} \quad (2.16)$$

2.5.4 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity měří, zda je podnik schopen využívat investované prostředky a vázanost jednotlivých složek kapitálu v jednotlivých druzích aktiv a pasiv (viz vzorce 2.17–2.25). Ukazatele nejčastěji vyjadřují dobu obratu nebo počet obrátek jednotlivých složek zdrojů nebo aktiv. Ukazatele aktivity mají návaznost na ukazatele rentability, což je patrné u **ukazatele obratu celkových aktiv**. (Růčková, 2019; Kolektiv autorů, 2019)

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.17)$$

Dalším ukazatelem je **ukazatel obratovosti zásob**, který je dán poměrem celkových nákladů a průměrného stavu zásob. Udává, jak dlouho jsou oběžná aktiva vázána ve formě zásob. Obecně platí, že čím kratší je doba obratu zásob a vyšší obratovost zásob, tím je situace lepší. **Doba obratu zásob** je poměrem průměrného stavu zásob a průměrných denních tržeb. Vyjadřuje počet dnů, po které jsou zásoby vázány v podniku do doby jejich spotřeby nebo prodeje. (Růčková, 2019; Kolektiv autorů, 2019)

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{celkové náklady}}{\text{zásoby}} \quad (2.18)$$

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{365}{\text{obrat zásob}} \quad (2.19)$$

Ukazatel obratovosti pohledávek vyjadřuje poměr tržeb k pohledávkám. Ukazatel nám říká, za jak dlouho jsou pohledávky v průměru splaceny. Časový horizont, který by mohl být považován za optimální, by měl splňovat kritéria dohodnuté obchodní politiky podniku. Příliš dlouhá doba inkasa pohledávek může v konečném důsledku vést k druhotné platební neschopnosti, takže nám prodlení v inkasu může způsobit neschopnost platit. Ukazatel **doby obratu pohledávek** ukazuje, za jak dlouho jsou průměrně pohledávky splaceny. Vypovídá o platební disciplíně odběratelů, slouží k vyhodnocení inkasní politiky podniku. (Růčková, 2019; Kolektiv autorů, 2019)

$$\text{Obrat pohledávek} = \frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky}} \quad (2.20)$$

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{365}{\text{obrat pohledávek}} \quad (2.21)$$

Ukazatel obratovosti závazků je poměr tržeb k závazkům. Ukazatel vyjadřuje, jak rychle jsou splaceny závazky podniku. Obecně platí, že doba obratu závazků by měla být delší než doba obratu pohledávek, aby nedošlo k narušení finanční rovnováhy v podniku. Důležitou vypovídací schopnost má **ukazatel obchodní deficit**. Obchodní deficit říká, jestli podnik úvěruje svoje zákazníky (je kladný), nebo naopak dodavatelé pomáhají financovat provoz podniku (je záporný). Od pracovního kapitálu se odvozuje **ukazatel obratu pracovního kapitálu**, který je zároveň měřítkem likvidity. (Růčková, 2019)

$$\text{Obrat závazků} = \frac{\text{tržby}}{\text{závazky}} \quad (2.22)$$

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{365}{\text{obrat závazků}} \quad (2.23)$$

$$\text{Obchodní deficit} = \frac{\text{pohledávky z obchodního styku}}{\text{tržby}/365} - \frac{\text{závazky z obchodního styku}}{\text{tržby}/365} \quad (2.24)$$

$$\text{Obrat pracovního kapitálu} = \frac{\text{tržby}}{\text{pracovní kapitál}} \quad (2.25)$$

2.5.5 Ukazatele tržní hodnoty

Ukazatele tržní hodnoty (viz vzorce 2.26–2.30) pracují s tržními hodnotami, vyjadřují hodnocení podniku pomocí burzovních ukazatelů. Jsou důležité především pro investory a potenciální investory z hlediska hodnocení návratnosti investovaných prostředků. **Účetní hodnota akcií** vyjadřuje uplynulou výkonnost podniku. V čase by tento ukazatel měl mít rostoucí tendenci, jelikož pak se podnik jeví pro potencionální investory jako finančně zdravý. Podstatou propočtu je porovnat účetní hodnotu akcie s tržní hodnotou a zjistit minulé výkonnosti podniku. (Růčková, 2019; Kolektiv autorů, 2019)

$$\text{Účetní hodnota akcie} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{počet emitovaných akcií}} \quad (2.26)$$

Čistý zisk na akcie informuje akcionáře, jaká je velikost zisku na jednu kmenovou akcii. Informace je důležitá především proto, že je zisk zpravidla rozdělován na dvě části: zisk určený pro výplatu dividend a na zisk reinvestovaný. Investor se může přesvědčit, s jakou intenzitou se pracuje s jeho svěřenými prostředky a jaká případná dividendy mohla být vyplacena, kdyby podnik část zisku nereinvestoval. **Dividendový výnos** je oproti ukazateli čistý zisk na akcii poměr, který nám jednoznačně udává zhodnocení vložených finančních prostředků, jelikož hlavní motivací pro investory je pravděpodobně rostoucí příjem z dividend. (Růčková, 2019)

$$\text{Dividendový výnos} = \frac{\text{dividendový výnos na 1 akcii}}{\text{tržní cena akcie}} \cdot 100 \quad (2.27)$$

Ukazatel **dividendové krytí** je důležitý pro potencionální investory, jelikož vypovídá o tempu růstu podniku a říká, kolikrát je dividendy kryta ziskem, který na ni připadá. Investory, kteří neinvestují do akcií primárně kvůli dividendám, bude zajímat **ukazatel P/E**. Ukazatel říká, kolik jsou akcionáři ochotni zaplatit za 1 Kč zisku na akcii. Dále se využívá **ukazatel M/B**, což je ukazatel poměru tržní ceny akcie k její účetní hodnotě. Je-li hodnota vyšší než 1, znamená to, že tržní hodnota podniku je vyšší než ocenění vlastního kapitálu v rozvaze. Pokud je hodnota výrazně nižší než 1, není potenciální reprodukční schopnost podnikových aktiv brána jako dostatečná vzhledem k objemu akciového kapitálu a výši rizika s ním spojeného. (Růčková, 2019; Kolektiv autorů, 2019)

$$\text{Dividendové krytí} = \frac{\text{EPS}}{\text{dividenda na akcii}} \quad (2.28)$$

$$Ukazatel P/E = \frac{\text{tržní cena akcie}}{\text{zisk po zdanění na 1 akcii}} \quad (2.29)$$

$$Ukazatel M/B ratio = \frac{\text{tržní cena akcie}}{\text{účetní hodnota akcie}} \quad (2.30)$$

Vysvětlivky:

EPS = čistý zisk na akcii

2.5.6 Ukazatele s využitím cash flow

Cílem analýzy peněžních toků je zachytit jevy, které signalizují platební potíže, a posoudit k jakému výsledku spěje finanční situace podniku. Některé problémy vyplývají ze samotné struktury peněžních toků a také ze vzájemného poměru příjmů a výdajů z finanční činnosti. Podstatnou vypovídací schopnost mají ty ukazatelé, které poměřují finanční toky z provozní činnosti k některým položkám výkazu zisku a ztráty nebo rozvahy (viz vzorce 2.31–2.37). **Obratová rentabilita** udává finanční efektivitu podnikového hospodaření, a jedná se o ukazatele finanční rentability obratu. (Kolektiv autorů, 2019)

$$Obratová rentabilita = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{obrat}} \quad (2.31)$$

Stupeň oddlužení je dán poměrem mezi financováním cizím kapitálem a schopností podniku vyrovnávat vzniklé závazky z vlastních financí. Ukazatel indikuje racionalitu finanční politiky podniku. V praxi se interpretuje jako převrácená hodnota doby návratnosti úvěru. Rozumná velikost ukazatele oddluženosti je hodnota mezi 20–30 %. Lepší vypovídací schopnost má vývoj tohoto ukazatele v čase, klesající hodnota vyjadřuje rostoucí napjatost finanční pozice podniku. **Modifikovaný ukazatel oddlužení** je ukazatel, který informuje o velikosti „volného“ finančního potencionálu k úhradě nového úvěru. (Růčková, 2019; Kolektiv autorů, 2019)

$$Stupeň oddlužení = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{cizí kapitál}} \quad (2.32)$$

$$Modifikovaný stupeň oddlužení = \frac{\text{disponibilní cash flow}}{\text{nové úvěry}} \quad (2.33)$$

Stupeň samofinancování investic charakterizuje míru finančního krytí investic z vlastních interních finančních zdrojů. Pokud je hodnota ukazatele vyšší než 100 %, pak je umožněno alternativní využití volných finančních prostředků. V případě hodnoty nižší než 100 % je nutné využít externí financování. Rozdíl mezi velikostí cash flow a investicemi se může projevit tak, že jsou-li cash flow vyšší než investice, může to znamenat zvýšení finančního fondu nebo využití finančního fondu na splátky. Je-li cash flow nižší než investice, znamená to snížení finančního fondu a nutnost krytí schodku

externími zdroji financování. Ukazatel **finanční využití vlastního kapitálu** hodnotí vnitřní finanční potenciál vlastního kapitálu. (Kolektiv autorů, 2019)

$$\text{Stupeň samofinancování investic} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{investice}} \quad (2.34)$$

$$\text{Finanční využití vlastního kapitálu} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (2.35)$$

Ukazatel **cash flow na akcii** ukazuje, jaká je výnosnost investice do cenných papírů v podobě akcií. Tento ukazatel má vypovídající schopnost především v časové řadě, a zajišťuje tak mezipodnikové srovnání. Ukazatel **úvěrové způsobilosti z cash flow** je nejvýznamnější ukazatel, který má cash flow ve jmenovateli. (Růčková, 2019)

$$\text{Cash flow na akcie} = \frac{\text{cash flow}}{\text{počet emitovaných kmenových akcií}} \quad (2.36)$$

$$\text{Úvěrová způsobilost z cash flow} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{cash flow z provozní činnosti}} \quad (2.37)$$

2.6 Analýza soustav ukazatelů

Analýza soustav ukazatelů představuje metody, které využívají výše uvedené rozborové postupy a kombinují je. Podstatou soustavy poměrových ukazatelů finanční analýzy je sestavení jednoduchého modelu, který zobrazuje vzájemné vazby mezi dílčími ukazateli vyššího řádu. Model vytváří souhrn ukazatelů. Ukazatele lze dále postupně rozkládat na další dílčí ukazatele až k detailům. Do soustav ukazatelů lze jako nejznámější zařadit Du Pontův rozklad ukazatele rentability, který je založen na odvozování ziskové marže a obrátu celkových aktiv. Mezi další patří pyramidové soustavy ukazatelů. Pyramida názorně vystihuje postupné rozšiřování počtu dílčích ukazatelů v podrobnějších rozkladech. Pro rozklad se používají dva hlavní postupy, aditivní nebo multiplikativní. Aditivní rozklad znamená součet nebo rozdíl dvou a více ukazatelů. Multiplikativní rozklad je dán součinem nebo podílem dvou a více ukazatelů. Důležitou skupinou jsou bonitní a bankrotní modely. Mají společnosti přiřadit jeden výsledný hodnotící koeficient, který do značné míry usnadní rozhodování o stabilitě či nestabilitě finančního zdraví podniku. (Růčková, 2019)

2.6.1 Bankrotní modely

Bankrotní modely (viz vzorce 2.38 a 2.39) mají pomoci uživateli rozpoznat, zda je v dohledné době podnik ohrožen bankrotem. Vychází se z toho, že každý podnik, který je ohrožen bankrotem, vykazuje již určitý čas před touto událostí symptomy, které jsou pro bankrot typické. Nejčastěji se jedná o problémy s:

- vyšší čistého pracovního kapitálu,

- běžnou likviditou atd. (Růčková, 2019)

Altmanův model je souhrnný index hodnocení finančního zdraví podniku. Je stanoven jako součet hodnot pěti běžných poměrových ukazatelů, jimž jsou přiřazeny různé váhy, největší váhu má rentabilita celkového kapitálu. Altmanův model řadíme mezi techniky jednoduché finanční analýzy a stále ještě je považován za nejlepší a nejefektivnější prostředek k odhalení nepřiměřených úvěrových rizik. Altmanův model je vhodný dodatek finanční poměrové analýzy. Interpretaci výsledků Altmanova modelu ukazuje tab. 2.2. (Růčková, 2019)

Z–score pro společnosti, které nejsou veřejně obchodovatelné na burze:

$$Z = 0,717 X_1 + 0,847 X_2 + 3,107 X_3 + 0,42 X_4 + 0,998 X_5 \quad (2.38)$$

Kde $X_1 = (\text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé zdroje}) / \text{suma aktiv}$, $X_2 = \text{nerozdělené zisk} / \text{suma aktiv}$, $X_3 = \text{EBIT} / \text{aktiva celkem}$, $X_4 = \text{účetní hodnota základního kapitálu} / \text{celkové dluhy}$, $X_5 = \text{tržby} / \text{suma aktiv}$

Tab. 2.2 – Interpretace výsledků Altmanova modelu

hodnoty nižší než 1,2	pásma bankrotu
hodnoty od 1,2 do 2,9	pásma šedé zóny
hodnoty nad 2,9	pásma prosperity

Zdroj: Růčková, 2019 – vlastní zpracování

Tafflerův model je další model sledující riziko bankrotu společnosti. Existuje v základním a v modifikovaném tvaru, podle toho se interpretují výsledky, obě verze využívají čtyři poměrové ukazatele.

Základní tvar Tafflerova modelu:

$$ZT(z) = 0,53 \cdot \frac{EBT}{KD} + 0,13 \cdot \frac{OA}{CZ} + 0,18 \cdot \frac{KD}{CA} + 0,16 \cdot \frac{(FM-KD)}{PN} \quad (2.39)$$

Vysvětlivky:

EBT = zisk před zdaněním, KD = krátkodobé dluhy, OA = oběžná aktiva, CZ = cizí zdroje, CA = celková aktiva, FM = finanční majetek, PN = provozní náklady

Pokud je výsledek nižší než 0, je vysoká pravděpodobnost bankrotu. Je-li výsledek vyšší než 0, je pravděpodobnost bankrotu malá. (Růčková, 2019)

2.6.2 Bonitní modely

Bonitní modely vypovídají o tom, zda je podnik dobrý nebo špatný a v jaké míře je dobrý či špatný. Přitom vycházejí z části z teoretických poznatků, z části z poznatků pragmatických. Bonitní modely se většinou omezují pouze na definici míry bonity hodnocených podniků, bez vyjádření, zda je podnik ohrožen bankrotem. Řadíme mezi ně Kralickův Quicktest, soustavu bilančních analýz podle Rudolfa Douchy a Tamariho model.

Kralickův Quicktest se skládá ze soustav čtyř rovnic, na jejichž základě je hodnocena situace podniku. První dvě rovnice hodnotí finanční stabilitu podniku, druhé dvě výnosovou situaci podniku, jak ukazují vzorce 2.40–2.43. (Kalouda, 2019; Růčková, 2019)

$$R1 = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{aktiva celkem}} \quad (2.40)$$

$$R2 = \frac{(\text{cizí zdroje} - \text{peníze} - \text{účty u bank})}{\text{provozní cash flow}} \quad (2.41)$$

$$R3 = \frac{EBIT}{\text{aktiva celkem}} \quad (2.42)$$

$$R4 = \frac{\text{provozní cash flow}}{\text{výkony}} \quad (2.43)$$

Výsledkům, které vypočítáme, přiřadíme bodovou hodnotu podle tab. 2.3. Hodnocení podniku je provedeno ve třech krocích. Nejprve zhodnotíme finanční stabilitu (součet bodové hodnoty R1 a R2 dělený 2), následně zhodnotíme výnosovou situaci (součet bodové hodnoty R3 a R4 dělený 2), jako poslední hodnotíme situaci jako celek (součet bodové hodnoty finanční stability a výnosové situace dělený 2). Pokud se hodnoty pohybují nad úrovní 3, jedná se o bonitní podnik, hodnoty v intervalu 1–3 představují šedou zónu a hodnoty nižší než 1 signalizují potíže ve finančním hospodaření podniku. (Kalouda, 2019; Růčková, 2019)

Tab. 2.3 – Bodování výsledků Kralickova Quicktestu

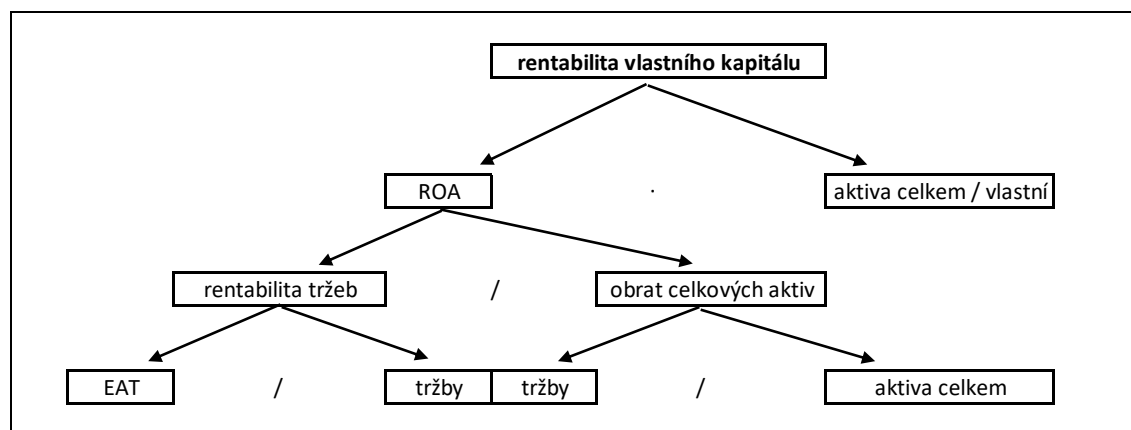
	0 bodů	1 bod	2 body	3 body	4 body
R1	< 0	0-0,1	0,1-0,2	0,2-0,3	> 0,3
R2	< 3	3-5	5-12	12-30	> 30
R3	< 0	0-0,08	0,08-0,12	0,12-0,15	> 0,15
R4	< 0	0-0,05	0,05-0,08	0,08-0,1	> 0,1

Zdroj: Růčková, 2019 – vlastní zpracování

2.6.3 Pyramidové soustavy ukazatelů

Pyramidové soustavy ukazatelů rozkládají multiplikativní nebo aditivní metodou vrcholový ukazatel. Cílem pyramidových soustav je popsání vzájemné závislosti jednotlivých ukazatelů a zároveň analyzování složitých vnitřních vazeb v rámci pyramidy. Zásah do jednoho ukazatele se projeví v celé vazbě. Nejtypičtější pyramidový rozklad je Du Pontův rozklad a je zaměřen na rozklad rentability vlastního kapitálu a vymezení jednotlivých položek vstupujících do tohoto ukazatele. Pravá strana Du Pontova rozkladu, kterou ukazuje schéma 2.3 je ukazatel pákového efektu neboli převrácené hodnoty k ukazateli equity ratio. Z toho vyplývá, že budeme-li ve větším rozsahu využívat cizí kapitál, můžeme za určitých okolností dosáhnout vyšších hodnot rentability vlastního kapitálu. Pozitivní vliv zadluženosti se projeví v případě, že podnik bude v rámci své produkce generovat takový zisk, aby vykompenzovala vyšší nákladové úroky. Vrcholové ukazatele je možné dále členit. Například čistý zisk je možné rozdělit na rozdíl tržeb a celkových nákladů, do kterých řadíme například úroky, odpisy, ostatní náklady, daň ze zisku apod. Také celková aktiva lze rozložit dále na stálá, oběžná a ostatní, a každou tuto položku dále strukturovat. (Růčková, 2019)

Schéma 2.3 – Du Pont rozklad

Zdroj: Růčková, 2019 – vlastní zpracování

3 Finanční analýzy vybraných obchodních společností

Třetí kapitola diplomové práce se zabývá aplikací finanční analýzy na konkrétních společnostech. Data, která byla využita, jsou čerpána z let 2015, 2016 a 2017 z veřejného rejstříku, sbírek listin a internetových stránek společností, pokud není uvedeno jinak. Nejsou zde obsažena data z roku 2018, jelikož doposud byla zveřejněna pouze účetní závěrka za rok 2018 společnosti Beta a společnosti Alfa nikoliv, takže by nebylo možné data porovnat. Použitá data a údaje jsou skutečná, ale názvy společností jsou pro účely diplomové práce změněny na společnost Alfa a společnost Beta. Všechny výpočty v této kapitole jsou provedeny na základě vzorců z kapitoly č. 2, a jsou uvedeny v příloze 5–16.

3.1 Představení společnosti Alfa

Společnost Alfa, s.r.o. (dále jen společnost Alfa) působí v oblasti odpadového hospodářství od roku 2006. Je to česká společnost, která nabízí komplexní služby a poradenství v oblasti nakládání s odpady. Od počátku existence společnosti je v jejím čele jedna jednatelka, která je oprávněna zastupovat společnost ve všech věcech samostatně.

Předmětem podnikání společnosti Alfa je nakládání s odpady a nebezpečnými odpady, přípravné práce pro stavby, silniční motorová doprava a výroba, obchod a služby. Společnost vykupuje všechny druhy barevných kovů a železa jak od obyvatel, tak od společností. Zároveň kovový odpad upravuje a zpracovává na svých provozovnách, kde je dále připravuje pro prodej do sléváren a hutí. Již od svého vzniku se společnost zabývá demontáží a likvidací kovových celků (například silážních věží, ocelových konstrukcí nebo nepotřebného strojního zařízení). V neposlední řadě je společnost koncovým zpracovatelem všech typů kabelů a vyřazeného elektronického zařízení. Zmíněná činnost probíhá v nově otevřené pobočce, které disponuje profesionálním technologickým vybavením na zpracování kabelů a recyklaci elektroodpadu.

Sídlo společnosti je v Ostravě. Dále má společnost 3 sběrný odpadů, a to v Palkovicích, Pražmě a také v Hutisko – Solanci. Společnost má přehledné internetové stránky, kde jsou všechny potřebné informace.

Finanční analýza je potřebná pro finanční zdraví podniku. Působí jako zpětná vazba o tom, kam společnost došla v jednotlivých oblastech a zda naplnila své předpoklady. Pro kvalitní zpracování finanční analýzy je potřeba mít přístupné a dobře zpracované informace společnosti.

3.2 Analýza absolutních ukazatelů z rozvahy společnosti Alfa

Pro rozbor hlavních účetních výkazů bude použita analýza absolutních ukazatelů, pomocí které zkoumáme aktivní a pasivní část rozvahy a výkaz zisku a ztráty. Tato metoda představuje nejprehlednější způsob pozorování jednotlivých položek v účetních výkazech. Analýza je provedena zkoumáním hlavních položek aktivní a pasivní strany rozvahy, což je umožněno seříděním výkazů podle jednotlivých let, které zobrazují vývoj a změny nebo případně velké výkyvy.

3.2.1 Horizontální analýza

Byla provedena horizontální analýza aktiv a pasiv, jak ukazuje tab. 3.1. Tabulka představuje vývoj jednotlivých položek aktiv a pasiv v procentním vyjádření, vycházející z kompletních rozvah z let 2015–2017, které uvádí přílohy 1–3.

Tab. 3.1 – Horizontální analýza rozvahy společnosti Alfa

Položka v tis. Kč (netto hodnota)	2014	2015	2016	2017	% změna 2015	% změna 2016	% změna 2017
AKTIVA celkem	18 822	22 678	20 920	24 133	+20,5	-7,7	+15,4
Stálá aktiva	1 678	4 617	3 828	6 396	+175	-17,1	+67,1
DNM	7	7	7	7	0	0	0
DHM	1 671	4 610	3 821	6 389	+175,9	-17,1	+67,2
DFM	0	0	0	0	0	0	0
Oběžná aktiva	15 076	18 059	17 077	17 727	+19,8	-5,4	+3,8
Zásoby	11 187	9 429	7 313	6 210	-15,7	-22,4	-15,1
Krátkodobé pohledávky	3 102	1 706	4 233	3 786	-45	+148,1	-10,6
KFM	787	6 836	5 531	0	+786,6	-19,1	-100
Peněžní prostředky	0	0	0	7 731	0	0	0
Časové rozlišení aktiv	68	88	13	10	+29,4	-85,2	-23,1
PASIVA CELKEM	16 822	22 678	20 920	24 133	+34,8	-7,8	+15,4
Vlastní kapitál	13 989	14 556	15 262	16 305	+4,1	+4,9	+6,8
Základní kapitál	200	200	200	200	0	0	0
Fondy ze zisku	20	20	20	20	0	0	0
VH minulých let	13 218	13 769	14 258	15 040	4,2	3,5	5,5
VH b. ú. o.	551	567	785	1045	+2,1	+38,5	+33,1
Cizí zdroje	2 832	8122	5 658	7828	+186,8	-30,4	+38,4
Závazky	2 832	0	5 658	7828	-100	+100	+38,4
Dlouhodobé závazky	0	0	1 965	5 000	0	+100	+154,5
Krátkodobé závazky	2 832	3 157	3 693	2 828	+11,5	+16,9	-23,4

Položka v tis. Kč (netto hodnota)	2014	2015	2016	2017	% změna 2015	% změna 2016	% změna 2017
Závazky k úvěrovým institucím	0	4 965	0	0	+100	-100	0
Časové rozlišení pasiv	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

U dlouhodobého majetku můžeme pozorovat za sledované období velké výkyvy. Výše dlouhodobého majetku je téměř plně závislá na hodnotě dlouhodobého hmotného majetku. V roce 2015 byla procentní změna dlouhodobého majetku +175,9 %, což je možné vysvětlit nákupem majetku díky provoznímu úvěru, který byl společností poskytnut. Dlouhodobý nehmotný majetek má po celé sledované období hodnotu 7 tisíc Kč. Dlouhodobý finanční majetek společnost ve sledovaném období neměla.

U oběžného majetku lze také pozorovat výkyvy, které ale již nejsou tak velké jako u dlouhodobého majetku. Hlavní položky oběžného majetku jsou zásoby a krátkodobé pohledávky. Největší změna u krátkodobých pohledávek byl v roce 2016 růst o +148,1 %. Krátkodobý finanční majetek vzrostl v roce 2015 o +786,6 %, jelikož došlo ke koupi blíže nespecifikovaných cenných papírů. V roce 2016 jejich hodnota klesla o -19,1 %. V roce 2017 došlo k prodeji cenných papírů a jejich hodnota byla 0, což souvisí i s vývojem peněžních prostředků, které v letech 2014–2016 byly nulové, ale v roce 2017 byla jejich hodnota 7 731 tisíc Kč, jelikož došlo k jejich prodeji.

Položka časové rozlišení aktiv zaznamenává lehké výkyvy, ale jelikož má zanedbatelný podíl na celkových aktivech, není nutné se touto položkou dále zabývat.

Vývoj celkové hodnoty pasiv má stejný průběh jako vývoj celkových aktiv, díky bilančnímu principu, podle kterého se aktiva rovnají pasivům. Vlastní kapitál vykazuje po celé sledované období rostoucí trend. Změny jsou nepatrné, v hodnotě několika procent. Základní kapitál a fondy ze zisku mají po celé sledované období stejnou hodnotu a jejich procentní změny jsou nulové. Výsledek hospodaření běžného období má rostoucí trend, v roce 2015 byla největší procentní změna, a to zvýšení o +38,5 % a v roce 2016 zvýšení o +33,1 %.

Cizí kapitál ve společnosti tvoří krátkodobé závazky, dlouhodobé závazky a bankovní úvěry a výpomoci. V roce 2015 došlo k výraznému zvýšení cizích zdrojů o +186,8 % vlivem získání bankovního úvěru. Po celé sledované období měla společnost provozní úvěr. Časové rozlišení u pasiv má nulovou hodnotu.

3.2.2 Vertikální analýza

Vertikální analýzu zobrazuje tab. 3.2, vychází z tab. 3.1, s tím rozdílem, že došlo k úpravě zkoumání pomocí vertikální analýzy. Procentní změna je nahrazena procentním zobrazením jednotlivých položek z rozvahy. Procentní podíl strany aktiv vychází z hodnoty celkových aktiv. Procentní podíl strany pasiv vychází z hodnoty celkových pasiv.

Tab. 3.2 – Vertikální analýza rozvahy společnosti Alfa

Položka v tis. Kč (netto hodnota)	2014	2015	2016	2017	2014 v %	2015 v %	2016 v %	2017 v %
AKTIVA celkem	16 822	22 678	20 920	24 133	100	100	100	100
Stálá aktiva	1 678	4 617	3 828	6 396	10	20,4	18,3	26,5
DNM	7	7	7	7	0,04	0,04	0,03	0,03
DHM	1 671	4 610	3 821	6 389	9,96	20,36	18,27	26,47
DFM	0	0	0	0	0	0	0	0
Oběžná aktiva	15 076	18 059	17 077	17 727	89,6	79,2	81,6	73,46
Zásoby	11 187	9 429	7 313	6 210	66,5	41,6	35	25,8
Krátkodobé pohledávky	3 102	1 706	4 233	3 786	18,4	7,5	20,2	15,7
Krátkodobý finanční majetek	787	6 836	5 531	0	4,7	30,1	26,4	0
Peněžní prostředky	0	0	0	7 731	0	0	0	31,96
Časové rozlišení aktiv	68	88	13	10	0,4	0,4	0,1	0,04
PASIVA CELKEM	16 822	22 678	20 920	24 133	100	100	100	100
Vlastní kapitál	13 989	14 556	15 262	16 305	83,2	64,2	73	67,6
Základní kapitál	200	200	200	200	1,2	0,9	1	0,8
Fondy ze zisku	20	20	20	20	0,12	0,09	0,1	0,08
VH minulých let	13 218	13 769	14 258	15 040	78,6	60,7	68,2	62
VH b.ú.o.	551	567	785	1 045	3,3	2,5	3,8	4,3
Cizí zdroje	2 832	8 122	5 658	7 828	16,8	35,8	27	32,4
Dlouhodobé závazky	0	0	1 965	5 000	0	0	9,4	20,7
Krátkodobé závazky	2 832	3 157	3 693	2 828	16,8	13,9	17,6	11,7
Závazky k úvěrovým institucím	0	4 965	0	0	0	21,9	0	0
Časové rozlišení pasiv	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Pomocí vertikální analýzy jsme zjistili, že ve všech letech sledovaného období převládá zastoupení oběžných aktiv, a to zhruba v rozmezí od 74 % do 90 %. Podíl stálých aktiv na celkové sumě aktiv se pohybuje od 10 % do 27 %. Největší zastoupení v oběžných aktivech mají zásoby, které v roce 2014 tvořily dokonce 67 % všech aktiv, ale jejich hodnota se ve sledovaném období postupně snižovala.

Druhou největší složkou oběžného majetku je krátkodobý finanční majetek, který v letech 2015 a 2016 tvořil zhruba třetinu celkových aktiv, jelikož účetní jednotka vlastnila krátkodobé cenné papíry. V roce 2014 tvořil krátkodobý finanční majetek pouze necelých 5 % celkových aktiv, a v roce 2017 dokonce 0 %. Kromě roku 2017 peněžní prostředky neměly žádný podíl na celkových aktivech. Pouze v roce 2017 to bylo 30,1 %.

Skladba pasiv ukazuje, že ve sledovaném období převažuje financování vlastními zdroji. Financování vlastním kapitálem je v rozmezí od 64 % do 83 %. Naproti tomu financování cizími zdroji se pohybuje od 17 % do 36 %. Základní kapitál a fondy ze zisku tvoří zanedbatelnou část pasiv, přibližně 1 % celkových pasiv. Výsledek hospodaření běžného účetního období měl rostoucí trend. V procentním vyjádření se jednalo také o rostoucí trend s výjimkou roku 2015, kdy klesl na 2,5 %. Podíl výsledku hospodaření na celkových pasivech byl ve sledovaném období zhruba od 2 % do 4 %.

Cizí zdroje představovaly přibližně třetinu celkových pasiv. Jejich podíl ve sledovaném období postupně rostl. Jediné vybočení z postupného růstu byl rok 2015, kdy byl podíl cizích zdrojů vyšší než v dalším roce. Účetní jednotka za sledované období netvořila žádné rezervy.

3.3 Analýza rozdílových ukazatelů společnosti Alfa

Rozdílové ukazatele se počítají jako rozdíl dvou absolutních ukazatelů a slouží především k analýze platební schopnosti podniku. Nejvyužívanějším ukazatelem pro rozdílovou analýzu je ukazatel čistý pracovní kapitál, který ukazuje rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky. Pro výpočet čistého pracovního kapitálu byl použit vzorec 2.4. Tab. 3.3 ukazuje, že oběžná aktiva ve všech letech převyšují krátkodobé závazky, takže účetní jednotka dosahuje kladné hodnoty čistého pracovního kapitálu. Maximální hodnoty bylo dosaženo v roce 2015, kdy čistý pracovní kapitál dosahoval hodnoty téměř 15 miliónů Kč.

Tab. 3.3 – Ukazatel čistý pracovní kapitál společnosti Alfa

Položka v tis. Kč	2015	2016	2017
Oběžná aktiva	18 059	17 077	17 727
Krátkodobé závazky	3 157	3 693	2 828
Čistý pracovní kapitál	14 902	13 384	14 899

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

3.4 Analýza poměrových ukazatelů společnosti Alfa

Ve čtvrté části této kapitoly je pozornost věnována analýze, která je prováděna pomocí poměrových ukazatelů. Důraz je kladen na ukazatele likvidity, rentability, aktivity a zadluženosti. Skupiny ukazatelů byly posuzovány za období tří let 2015–2017. Veškeré výsledky ukazatelů vycházejí z účetních výkazů společnosti Alfa, které jsou uvedeny v příloze 1 a 2.

3.4.1 Ukazatele likvidity

Likvidita ukazuje schopnost řádného a včasného splacení závazků společnosti. Pro výpočet byly použity vzorce 2.7–2.9, výsledky ukazuje tab. 3.4.

Tab. 3.4 – Ukazatele likvidity společnosti Alfa

	2015	2016	2017
Okamžitá likvidita	0	0	2,7
Pohotová likvidita	2,73	2,64	4,07
Běžná likvidita	2,99	1,98	2,2

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Okamžitou likviditu získáme vydělením peněžních prostředků krátkodobými dluhy. Doporučený interval, ve kterém by se měla pohybovat okamžitá likvidita je 0,2–1,1 (jak je uvedeno v podkapitole 2.5.1). Ani v jednom roce společnost doporučených hodnot nedosáhla, což ale nemusí za každou cenu znamenat, že má společnost finanční problémy. V prvních dvou sledovaných letech byla hodnota okamžité likvidity nulová, jelikož společnost nedisponovala peněžními prostředky. Tato skutečnost je vyřešena provozním úvěrem, který má zajišťovat okamžitou provozní likviditu. V roce 2017 byla hodnota ukazatele 2,7, což bylo způsobeno získáním peněžních prostředků díky prodeji krátkodobých cenných papírů.

V případě pohotové likvidity platí, že číselník by měl být stejný jako jmenovatel, a její hodnota by se měla blížit 1. Ani u pohotové likvidity se společnost neblíží doporučeným hodnotám. Vyšší hodnota pohotové likvidity je příznivá pro věřitele, ale nikoliv pro vedení společnosti Alfa. Nadměrná výše oběžných aktiv způsobuje neproduktivní využívání prostředků vložených do podniku.

Pro běžnou likviditu platí, čím je vyšší hodnota ukazatele, tím je pravděpodobnější zachování platební schopnosti podniku. Kromě roku 2015 splňuje společnost Alfa doporučený interval, který je 1,5–2,5.

3.4.2 Ukazatele rentability

Rentabilita neboli výnosnost vloženého kapitálu měří schopnost podniku vytvářet nové zdroje. U těchto poměrových ukazatelů se vychází nejčastěji z rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Pro výpočet jednotlivých ukazatelů rentability byly použity vzorce 2.10–2.13.

Rentabilita celkových aktiv (viz tab. 3.5) nám říká, jaká je procentuální výnosnost aktiv vložených do společnosti. Hodnota rentability celkových aktiv je ve všech letech téměř stejná a je v rozmezí od 2 % do 5 %, během sledovaného období nejsou zaznamenány žádné výkyvy. U ostatních ukazatelů rentability lze pozorovat stejný průběh.

Tab. 3.5 – Rentabilita celkových aktiv (ROA) společnosti Alfa

Položka v tis. Kč	2015	2016	2017
EAT	576	785	1 045
Celková aktiva	22 676	20 920	24 133
ROA	2,5 %	3,75 %	4,33 %

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Rentabilita vlastního kapitálu, jejíž hodnoty obsahuje tab. 3.6 zkoumá schopnost podniku vytvářet zisk z vloženého kapitálu. Změny jsou za sledované období nepatrné, ale i přesto je možné říct, že rentabilita vlastního kapitálu má rostoucí trend. Hodnota rentability vlastního kapitálu je za sledované období průměrně 5,17 %.

Tab. 3.6 – Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) společnosti Alfa

Položka v tis. Kč	2015	2016	2017
EAT	576	785	1 045
Vlastní kapitál	14 556	15 262	16 305
ROE	3,96 %	5,14 %	6,41 %

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Rentabilita dlouhodobých zdrojů (viz tab. 3.7) je také někdy nazývána jako rentabilita investovaného kapitálu. Obecně platí, že čím je hodnota rentability dlouhodobých zdrojů vyšší, tím je to pro podnik lepší, zároveň by hodnota ukazatele měla být vyšší, než je úroková míra bezrizikových cenných papírů. Hodnoty ukazatele nepřekročily ani 7 %, ale během celého sledovaného období jsou rostoucí. Z toho autorka vyvozuje, že společnost Alfa má dobrou dlouhodobou schopnost zhodnocovat investovaný kapitál, ale jeho hodnota by mohla být i vyšší. Společnost Alfa by vyšších

hodnot ukazatele mohla docílit například zlepšením výsledku hospodaření nebo zmenšením podílu vlastního kapitálu v podniku.

Tab. 3.7 – Ukazatel rentabilita dlouhodobých zdrojů (ROCE) společnosti Alfa

Položka v tis. Kč	2015	2016	2017
EBIT	862	1 088	1 426
Vlastní kapitál	14 556	15 262	16 305
Dlouhodobé bankovní úvěry	4 965	1 965	5 000
ROCE	4,42 %	6,32 %	6,69 %

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Rentabilita tržeb ukazuje poměr, kde je v čitateli výsledek hospodaření (provozní výsledek hospodaření) a ve jmenovateli tržby. Jak ukazuje tab. 3.8 tržby za zboží mají rostoucí trend, stejně jako tržby za služby, s výjimkou roku 2017, kdy byl zaznamenán jejich pokles na 283 tisíc Kč. Stejně jako u předchozích ukazatelů rentability jsou výsledky relativně nízké, ale s rostoucím trendem.

Tab. 3.8 – Ukazatel rentability tržeb (ROS) společnosti Alfa

Položka v tis. Kč	2015	2016	2017
EBIT	862	1 088	1 426
Tržby z prodeje služeb	435	1 051	283
Tržby z prodeje zboží	65 995	63 432	81 523
ROS	1,3 %	1,69 %	1,74 %

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Společnost Alfa ve sledovaném období zhodnotila svůj majetek. Splnila pravidlo, které říká, že rentabilita vlastního kapitálu (ROE) má být vyšší než rentabilita aktiv (ROA). Během sledovaného období byly všechny ukazatele rostoucí. Společnost by měla i nadále udržovat svou činnost a usilovat o vyšší výsledky, než byly dosaženy doposud. Například se více zaměřit na reklamu a propagaci svých služeb. Formou letáků se snažit vést lidi v třídění odpadu a využívání jejich sběrných dvorů apod.

3.4.3 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity měří schopnost podniku využívat svůj majetek, který má v podobě aktiv. Tyto ukazatele nejčastěji vyjadřují počet obrátek nebo dobu obratu. Pro výpočet ukazatelů aktivity byly použity vzorce 2.17–2.23. Výsledky vypočtených ukazatelů zobrazuje tab. 3.9.

Tab. 3.9 – Ukazatele aktivity společnosti Alfa

	2015	2016	2017
Obrat celkových aktiv	2,91	3,08	3,39
Doba obratu celkových aktiv (dny)	125,43	118,51	107,67
Obrat zásob	6,04	7,32	10,98
Doba obratu zásob (dny)	60,33	49,86	33,24
Obrat pohledávek	38,68	15,23	21,61
Doba obratu pohledávek (dny)	9,44	23,94	16,89
Obrat závazků	8,25	11,4	10,45
Doba obratu závazků (dny)	44,25	32,02	34,93

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Obrat celkových aktiv ukazuje, kolikrát za rok se celková aktiva „obrátila“ vzhledem k tržbám. Minimálně by hodnota ukazatele měla být 1, což společnost Alfa splnila. Zároveň má ukazatel rostoucí tendenci, což je další důležitá podmínka pro obrat celkových aktiv. Naopak doba obratu aktiv by měla vykazovat co nejnižší hodnotu. V odborné literatuře je uváděn doporučený interval 60-80 dní, společnost vykazuje téměř dvojnásobnou hodnotu doby obratu aktiv. Ukazatel sice nesplňuje doporučené hodnoty, ale má klesající trend. Společnost Alfa má téměř dvojnásobnou hodnotu aktiv, jelikož kovový šrot, který vykupuje neprodává okamžitě dál, ale zpracovává a dále jej využívá.

Doba obratu zásob říká, za kolik dnů jsou oběžná aktiva přeměněna na peněžní prostředky a ukazuje, jak dlouho jsou zásoby na skladě, než jsou prodány. Hodnota by měla v čase klesat a podle doporučení by hodnota obratu zásob měla být do 30 dnů. Jen v roce 2017 se společnost přibližuje doporučeným hodnotám, nicméně i přes nepříznivé hodnoty ukazatele je doba obratu zásob klesající.

Nejdůležitějšími ukazateli jsou doba obratu závazků a doba obratu pohledávek. Doba obratu pohledávek vyjadřuje počet dní, které uběhnou, než odběratel uhradí společnosti pohledávku. Ukazatel má po celé sledované období klesající charakter, hodnoty jsou relativně nízké. Průměrně byla doba obratu pohledávek za sledované období 17 dnů neboli 17 dnů trvala úhrada pohledávek. Doba obratu závazků vyjadřuje počet dnů, které uplynou, než zaplatí společnost svým dodavatelům. Ukazatel má stejně jako doba obratu pohledávek klesající trend a průměrně čekají dodavatelé za sledované období 37 dnů na uhrazení faktur společností Alfa. Pro splnění pravidla solventnosti musí být doba obratu pohledávek kratší než doba obratu závazků. Ve všech sledovaných letech je

pravidla splněno, autorka předpokládá, že společnost nemá problémy se splácením svých závazků a zároveň mají i její odběratelé dobrou platební morálku.

3.4.4 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti hodnotí, zda je společnost schopna krýt majetek svými zdroji. Výsledky jednotlivých ukazatelů ukazuje tab. 3.10, pro výpočet byly použity vzorce 2.14 a 2.15.

Tab. 3.10 – Ukazatele zadluženosti společnosti Alfa

	2015	2016	2017
Debt ratio	0,36	0,27	0,32
Equity ratio	0,64	0,73	0,68

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Pro ukazatele věřitelského rizika (debt ratio) platí, že čím vyšší je hodnota ukazatele, tím vyšší je riziko věřitelů. Nejvyšší hodnota tohoto ukazatele byla v roce 2015, nicméně ve sledovaném období nebyly zaznamenány žádné extrémní výkyvy. K měření zadluženosti je používán také koeficient samofinancování (equity ratio), který je zároveň doplňkovým ukazatelem k ukazateli věřitelského rizika. Součet těchto dvou ukazatelů by měl dát hodnotu 1, což je ve společnosti Alfa splněno. Případný rozdíl by byl způsoben nezapočtením ostatních pasiv do jednoho z ukazatelů.

Ukazatele tržní hodnoty a ukazatele cash flow nejsou uvedeny. Ukazatele tržní hodnoty pracují s hodnotou akcií, jelikož společnost nevydala žádné akcie, není možné tyto ukazatele stanovit.

3.4.5 Bankrotní a bonitní modely

Poslední podkapitola se zaměřuje na vybrané bankrotní a bonitní modely. A to konkrétně Tafflerův a Altmanův model. Bankrotní modely posuzují finanční situaci společnosti a pomocí nich lze zjistit, zda je podnik ohrožen bankrotem. Bonitní modely se snaží pomocí bodového ohodnocení stanovit bonitu podniku, ale dále se jimi nebudeme zabývat. Pro výpočet bankrotních modelů byly použity vzorce 2.38 a 2.39.

Výsledky Tafflerova modelu obsahuje tab. 3.11. Jak je uvedeno v podkapitole 2.6.1 pro Tafflerův model platí, že pokud je výsledek nižší než 0 je pravděpodobnost bankrotu vysoká, v případě výsledku vyššího než 0, je pravděpodobnost bankrotu malá. Hodnoty Tafflerova modelu se ve společnosti Alfa pohybují ve sledovaném období v rozmezí od 0,44–0,55, z čehož lze usuzovat, že společnost Alfa není ohrožena bankrotem.

Tab. 3.11 – Tafflerův model společnosti Alfa

	2015	2016	2017
ZT (z)	0,44	0,57	0,55

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Altmanův model stejně jako Tafflerův model predikuje bankrot společnosti na základě koeficientu, který je počítán pomocí pěti ukazatelů, které se následně dosadí do vzorce 2.38, který je určen pro společnosti s ručením omezeným. Sečtením výsledných hodnot dostaneme konečnou hodnotu z-scóre, které je uvedeno v tab. 3.12.

Tab. 3.12 – Altmanův model společnosti Alfa

	2015	2016	2017
X (1)	0,66	0,64	0,62
X (2)	0,61	0,68	0,62
X (3)	0,04	0,05	0,06
X (4)	0,03	0,04	0,03
X (5)	2,9	3,9	2,67
z-scóre	4,02	5,1	3,83

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Při porovnání výsledků v tab. 3.12 s tab. 2.2, kde jsou interpretovány výsledky Altmanova modelu lze odvodit, že se společnost nachází ve velmi dobré situaci, jelikož hodnota z-scóre je v sledovaném období větší než 2,9. Největší podíl na výsledné hodnotě z-scóre má obrat aktiv, ostatní ukazatele mají nepatrný vliv. Největší hodnota z-scóre byla v roce 2015, nejhorší naopak v roce 2016, ale i v tomto roce byla společnost bonitní.

3.5 Představení společnosti Beta

Společnost Beta, s.r.o. (dále jen společnost Beta) působí v oblasti odpadového hospodářství již od roku 1994. Je to česká společnost, která se zabývá výkupem, zpracováním a prodejem kovového odpadu. Společnost nabízí a prodává především litinový kovový odpad, ocelové a litinové třísky a vsázky schopný kovový odpad v požadované kvalitě a množství. Předmětem jejího nákupu je starý těžký kovový odpad, starý těžký kovový odpad neupravený, starý lehký kovový odpad, ocelové slitky a litinové spony, okuje a litinový odpad. Přesné vymezení vykupovaného a prodávaného odpadu má společnost Beta vymezena na svých internetových stránkách.

V současné době má společnost Beta dva jednatele, kteří jsou ve svých funkcích již od počátku vzniku společnosti. Zároveň působili ve společnosti ještě další dva jednatele, kteří ale již ve vedení nefigurují. Každý ze současných jednatelů zastupuje společnost samostatně a v plném rozsahu.

Společnost sídlí v Ostravě. Má čtyři provozovny, z toho se dvě nachází v Ostravě, jedna v Havířově a další v Mokřích Lazcích. Společnost má na svém centrálním šrotišti nejmodernější technologie na svoz, manipulaci a zpracování kovového železného odpadu. Vlastní dvě železniční vlečky, železniční i silniční mostní váhy a rozsáhlé kapacity na skladování železného šrotu.

Rozšíření kapacity zpracování kovového odpadu společnosti Beta je spolufinancováno Evropskou unií a Moravskoslezským krajem v rámci Společného regionálního operačního programu. Společnost vlastní dva certifikáty managementu kvality, které garantují, že společnost udržuje systém managementu kvality podle určité normy a je to sledováno a garantováno českým lodním a průmyslovým registrem.

3.6 Analýza absolutních ukazatelů z rozvahy společnosti Beta

Byla provedena vertikální a horizontální analýza rozvahy společnosti Beta. Analýza je provedena pomocí zkoumání hlavních položek aktiv a pasiv rozvahy, při jejich seřazení můžeme vidět vývoj, náhlé výkyvy a změny.

3.6.1 Horizontální analýza

Tab. 3.13 ukazuje horizontální analýzu společnosti Beta. Tabulka zachycuje vývoj jednotlivých položek aktiv a pasiv v procentním vyjádření, které jsou zpracovány z kompletních rozvah společnosti Beta z let 2015–2017 (viz příloha 3).

Tab. 3.13 – Horizontální analýza rozvahy společnosti Beta

Položka v tis. Kč (netto hodnota)	2014	2015	2016	2017	% změna 2015	% změna 2016	% změna 2017
AKTIVA celkem	250 421	226 386	250 984	294 334	-9,6	+10,86	+17,28
Stálá aktiva	50 319	48 672	59 303	52 094	-3,27	+21,8	-12,16
DNM	0	0	0	0	0	0	0
DHM	50 319	48 672	59 303	52 094	-3,27	+21,8	-12,16
DFM	0	0	0	0	0	0	0
Oběžná aktiva	199 882	177 510	191 434	241 932	-11,19	+7,84	+26,38
Zásoby	15 645	15 985	16 245	44 165	+2,17	+1,63	+171,87
Krátkodobé pohledávky	125 738	58 206	69 016	66 856	-53,71	+18,57	-3,13
KFM	58 356	103 254	100 696	71 924	+76,94	-2,48	-28,57
Peněžní prostředky	631	533	838	408	-15,5	+57,22	-51,3
Časové rozlišení aktiv	220	204	227	307	-7,27	+11,27	+35,24
PASIVA CELKEM	250 421	226 386	250 984	294 334	-9,6	+10,86	+17,28

Položka v tis. Kč (netto hodnota)	2014	2015	2016	2017	% změna 2015	% změna 2016	% změna 2017
Vlastní kapitál	204 650	211 812	216 864	232 932	+3,5	+2,39	+7,41
Základní kapitál	1 000	1 000	1 000	1 000	0	0	0
Fondy ze zisku	100	100	100	100	0	0	0
VH minulých let	193 076	191 786	198 948	205 754	-0,67	+3,73	+3,42
VH b. ú. o.	10 474	18 926	26 229	26 068	+80,7	+38,59	-0,61
Cizí zdroje	41 168	13 965	32 420	60 727	-66,08	+132,2	+87,31
Závazky	41 168	13 965	32 420	60 727	-66,08	+132,2	+87,31
Dlouhodobé závazky	0	1 973	1 785	1 619	100	-9,53	-9,3
Krátkodobé závazky	41 168	11 992	30 635	59 109	-70,87	+155,5	+92,95
Závazky k úvěrovým institucím	0	0	0	0	0	0	0
Časové rozlišení pasiv	4 603	609	1 679	675	-86,77	+175,7	-59,8

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Stálá aktiva mají během sledovaného období kolísavou tendenci. Společnost po celé období neměla dlouhodobý nehmotný ani finanční majetek, takže vývoj stálých aktiv je zároveň vývojem dlouhodobého hmotného majetku.

Oběžná aktiva měla s výjimkou roku 2015 rostoucí trend. Největší procentní přírůstek byl v roce 2017, a to růst o 26,38 %. Největší část oběžných aktiv tvoří krátkodobé pohledávky a krátkodobý finanční majetek. I u těchto položek lze pozorovat kolísavý trend. U krátkodobých pohledávek se nejedná o jednoznačný růst nebo pokles, ale o střídání poklesu a růstu. U krátkodobého finančního majetku lze od roku 2015 vidět klesající trend. Stejně tak v procentním vyjádření se ve sledovaném období krátkodobé pohledávky pohybují v hodnotě od +18,7 % do -53 %. U časového rozlišení aktiv lze zaznamenat také lehké výkyvy hodnot v absolutním vyjádření, v procentním vyjádření se po celé sledované období jedná o růst. Vzhledem k podílu na celkových aktivech není nutné tuto položku dále zkoumat.

U hodnot celkových pasiv lze vidět stejný vývoj jako u celkových aktiv, což zaručuje bilanční princip. Kromě roku 2015 byla hodnota celkových pasiv rostoucí. Největší hodnotu měly aktiva v roce 2017 a to 294 milionů Kč. Hodnota vlastního kapitálu má během sledovaného období rostoucí vývoj. Stejně tak v procentním vyjádření lze sledovat kladné přírůstky od 2,4 % do 7,5 %. Základní kapitál měl během sledovaného

období hodnotu 1 milion Kč a jeho procentní změny jsou rovny 0. I u položky fondy ze zisku lze pozorovat nulové změny a stabilní hodnotu 100 tisíc Kč. Výsledek hospodaření minulých let byl ve sledovaných letech rostoucí. Výjimkou byl rok 2015, kdy došlo k poklesu na 191,8 milionů Kč a výsledek hospodaření poklesl o -0,67 % oproti předchozímu roku. Největší hodnotu výsledku hospodaření minulých let lze vidět v roce 2017, a to 205,8 milionů Kč.

Cizí zdroje zastupují ve společnosti Beta dlouhodobé, a především krátkodobé závazky. Od roku 2015 u nich lze pozorovat nárůst, který je způsobem růstem krátkodobých závazků. V roce 2016 vzrostly na 30,6 milionů Kč, v roce 2017 dokonce na 59,1 milionů Kč. Procentuálně se jedná o růst +155,46 % v roce 2016 a +92,95 % v roce 2017. Dlouhodobé závazky v roce 2014 neměla společnost žádné, v dalších letech v rozmezí od 1,6 milionů Kč do 1,97 milionů Kč. Společnost Beta neevidovala ve sledovaném období žádné závazky k úvěrovým institucím. Časové rozlišení pasiv není potřeba komentovat, vzhledem k jeho zanedbatelné výši.

3.6.2 Vertikální analýza

Vertikální analýzu, kterou zobrazuje tab. 3.14 jsme provedli úpravou tab. 3.13, a to nahrazením procentní změny procentním zobrazením jednotlivých položek z rozvahy.

Tab. 3.14 – Vertikální analýza rozvahy společnosti Beta

Položka v tis. Kč (netto hodnota)	2014	2015	2016	2017	2014 v %	2015 v %	2016 v %	2017 v %
AKTIVA celkem	250 421	226 386	250 984	294 334	100	100	100	100
Stálá aktiva	50 319	48 672	59 303	52 094	20,1	21,5	23,63	17,7
DNM	0	0	0	0	0	0	0	0
DHM	50 319	48 672	59 303	52 094	20,1	21,5	23,6	17,7
DFM	0	0	0	0	0	0	0	0
Oběžná aktiva	199 882	177 510	191 434	241 932	79,8	78,4	76,3	82,2
Zásoby	15 645	15 985	16 245	44 165	6,2	7,06	6,47	15,01
Krátkodobé pohledávky	125 738	58 206	69 016	66 856	50,2	25,7	27,5	22,7
Krátkodobý finanční majetek	58 356	103 254	100 696	71 924	23,3	45,61	40,1	24,4
Peněžní prostředky	631	533	838	408	0,25	0,24	0,33	0,14
Časové rozlišení aktiv	220	204	227	307	0,09	0,09	0,09	0,1
PASIVA CELKEM	250 421	226 386	250 984	294 334	100	100	100	100

Položka v tis. Kč (netto hodnota)	2014	2015	2016	2017	2014 v %	2015 v %	2016 v %	2017 v %
Vlastní kapitál	204 650	211 812	216 864	232 932	81,7	93,56	86,4	79,14
Základní kapitál	1 000	1 000	1 000	1 000	0,4	0,44	0,4	0,34
Fondy ze zisku	100	100	100	100	0,04	0,044	0,04	0,034
VH minulých let	193 076	191 786	198 948	205 754	77,1	84,72	79,3	69,9
VH b.ú.o.	10 474	18 926	26 229	26 068	4,18	8,36	10,5	8,86
Cizí zdroje	41 168	13 965	32 420	60 727	16,8	6,17	12,9	20,6
Dlouhodobé závazky	0	1 973	1 785	1 619	0	0,87	0,71	0,55
Krátkodobé závazky	41 168	11 992	30 635	59 109	16,4	5,3	12,2	20,1
Závazky k úvěrovým institucím	0	0	0	0	0	0	0	0
Časové rozlišení pasiv	4 603	609	1 679	675	1,84	0,27	0,67	0,23

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Oběžná aktiva představují přibližně tři čtvrtiny z celkových aktiv. Největší část oběžných aktiv zastupují krátkodobé pohledávky a krátkodobý finanční majetek. V roce 2014 tvořily krátkodobé pohledávky 50,2 % aktiv, v následujícím roce došlo k docela významnému poklesu na 25,7 %. V dalších letech sledovaného období tvořily krátkodobé pohledávky přibližně 25 % z celkových aktiv. Také u položky krátkodobý finanční majetek došlo k určitým změnám. V roce 2015 vzrostl podíl krátkodobého finančního majetku na celkových aktivech na 45,61 %, podobně tomu bylo i v roce 2016 kdy to bylo 40,1 %. V roce 2017 došlo opět k poklesu a krátkodobý finanční majetek tvořil 24,4 % z celkových aktiv. Zásoby byly během sledovaného období 6 % až 7 %, s výjimkou roku 2017 kdy tvořily 15 % aktiv. Větší množství zásob mohlo být způsobeno například výhodným nákupem materiálu.

Při pohledu na skladbu pasiv je možné vidět, že ve sledovaném období převažuje z drtivé většiny financování vlastními zdroji. Financování vlastním kapitálem se pohybuje v rozmezí od 79 % do 94 %. Financování cizími zdroji je v rozmezí od 6 % do 21 %. Největší část pasiv tvořil výsledek hospodaření minulých let, který s výjimkou roku 2015 měl rostoucí trend. V procentním vyjádření byl podíl na celkových pasivech od 70 % do 85 %. Výsledek hospodaření běžného účetního období měl rostoucí vývoj, jediné vybočení bylo v roce 2017, kdy došlo k malému poklesu oproti předchozímu roku na 8,86

%. Základní kapitál tvoří velmi malou část aktiv, a to přibližně 0,4 %. Stejně tak fondy ze zisku, tvoří zanedbatelnou část pasiv, přibližně 0,04 %.

3.7 Analýza rozdílových ukazatelů společnosti Beta

Rozdílové ukazatele slouží k posouzení finanční situace společnosti. Cílem je zjistit platební schopnost společnosti Beta. Pro posouzení platební schopnosti byl využit ukazatel čistý pracovní kapitál, pro jehož výpočet byl použit vzorec 2.4. Tab. 3.15 ukazuje, že oběžná aktiva mají ve všech letech větší hodnotu než krátkodobé závazky. Hodnota čistého pracovního kapitálu ve společnosti Beta je po celé sledované období rostoucí, největší hodnotu má v roce 2017 a to 182,8 milionů Kč.

Tab.3.15 – Ukazatel čistý pracovní kapitál společnosti Beta

Položka v tis. Kč	2015	2016	2017
Oběžná aktiva	177 511	191 434	241 932
Krátkodobé závazky	11 992	30 671	59 108
Čistý pracovní kapitál	165 516	160 763	182 824

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

3.8 Analýza poměrových ukazatelů společnosti Beta

V další části je prováděna analýza pomocí poměrových ukazatelů. Stejně jako u společnosti Alfa je pozornost věnována ukazatelům likvidity, rentability, aktivity a zadluženosti. Ukazatele jsme posuzovali za sledované období tři let, a to let 2015–2017. Veškeré výpočty ukazatelů vycházejí z účetních výkazů společnosti Beta, které jsou uvedeny v Přílohách 3 a 4.

3.8.1 Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity vyjadřují, jestli je podnik včas schopen hradit své závazky. Likvidita je důležitá pro zajištění finanční rovnováhy, proto by její hodnota měla nabývat rostoucího trendu. Výsledky ukazuje tab. 3.16, pro výpočet byly použity vzorce 2.7-2.9.

Tab. 3.16 – Ukazatele likvidity společnosti Beta

	2015	2016	2017
Okamžitá likvidita	2,16	0,19	1,7
Pohotová likvidita	15,13	6,02	5,72
Běžná likvidita	16,6	6,58	7,0

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Jak je popsáno v podkapitole 2.5.1 je doporučený interval okamžité likvidity 0,2–1,1, což bylo dosaženo pouze v roce 2016. V ostatních letech se ukazatel přibližoval spíše k číslu 2. Nedodržení doporučeného intervalu ještě nutně nemusí znamenat problémy ve

společnosti. Důvodem může být nízká hodnota pohotových peněžních prostředků v poměru s jejich okamžitě splatnými dluhy.

U pohotové likvidity je nejprůzračnější, když se její hodnota blíží 1. Ani v jednom roce sledovaného období této hodnoty společnost Beta nedosáhla, z důvodu velké hodnoty oběžných aktiv. Vyšší hodnota pohotové likvidity je příznivá pro věřitele. Zároveň platí, že nadměrná výše oběžných aktiv způsobuje, že prostředky vložené do podniku jsou neproduktivně využívány.

Pro běžnou likviditu platí, že čím je hodnota vyšší, tím je pravděpodobnější zachování platební schopnosti. Doporučený interval je 1,5–2,5. Společnost Beta během sledovaného období dosáhla vyšších než doporučených hodnot, takže z toho lze usoudit, že společnost Beta je schopna platit své závazky. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2015, kdy na jednu korunu krátkodobých závazků připadá 16,6 Kč oběžných aktiv. Klesající trend běžné likvidity způsobila rostoucí hodnota oběžných aktiv, což v poměru s krátkodobými závazky způsobilo rostoucí tendenci daného ukazatele.

3.8.2 Ukazatele rentability

Cílem výpočtu rentability je zjistit výnosnost vloženého kapitálu analyzovanou společností. Zároveň chceme zjistit, jak společnost s daným kapitálem v průběhu sledovaného období zachází. U těchto poměrových ukazatelů se vychází nejčastěji z rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Pro výpočet jednotlivých ukazatelů rentability byly použity vzorce 2.10–2.13.

Tab. 3.17 nám ukazuje, jaká je procentuální výnosnost aktiv vložených do společnosti. Hodnota rentability celkových aktiv se během sledovaného období pohybuje v rozmezí od 8,4 % do 10 %. Nejsou zaznamenány velké výkyvy ukazatele rentability ve sledovaném období.

Tab. 3.17 - Rentabilita celkových aktiv (ROA) společnosti Beta

Položka v tis. Kč	2015	2016	2017
EAT	18 927	26 229	26 068
Celková aktiva	226 386	250 964	294 334
ROA	8,4 %	10 %	8,9 %

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Rentabilita vlastního kapitálu, jejíž výsledky obsahuje tab. 3.18 zkoumá jakou má podnik schopnost vytvářet zisk z vloženého kapitálu. Hodnota rentability vlastního kapitálu se pohybuje kolem 9 %. Hodnoty ROE jsou vyšší než ROA, z čehož vyplývá, že bylo dosaženo finanční páky.

Tab. 3.18 – Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) společnosti Beta

Položka v tis. Kč	2015	2016	2017
EAT	18 927	26 229	26 068
Vlastní kapitál	211 812	250 964	294 334
ROE	8,9 %	10,5 %	9 %

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Pro rentabilitu dlouhodobých zdrojů, kterou ukazuje tab. 3.18 není přímo stanoven doporučený interval. Čím je vyšší hodnota tohoto ukazatele, tím je to pro podnik lepší. Během sledovaného období je u společnosti Beta klesající trend, jelikož se během sledovaného období zvyšovala hodnota u EBIT i vlastního kapitálu. Hodnota obou položek se zvyšovala a jejich vzájemný podíl způsobil snížení hodnoty ukazatele o několik setin procent.

Tab. 3.19 – Ukazatel rentability dlouhodobých zdrojů (ROCE) společnosti Beta

Položka v tis. Kč	2015	2016	2017
EBIT	22 458	26 322	28 853
Vlastní kapitál	211 812	250 964	294 334
Dlouhodobé bankovní úvěry	0	0	0
ROCE	10,6 %	10,5 %	9,8 %

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Rentabilita tržeb ukazuje poměr výsledku hospodaření a tržeb. Tržby za služby mají rostoucí trend (viz tab. 3.20). Stejně tak tržby z prodeje zboží s výjimkou roku 2016, kdy poklesly na 328 tisíc Kč. Hodnota ukazatele je během sledovaného období v rozmezí od 5,9 % do 8 %.

Tab. 3.20 – Ukazatel rentability tržeb (ROS) společnosti Beta

Položka v tis. Kč	2015	2016	2017
EBIT	22 458	26 322	28 853
Tržby z prodeje služeb	1 285	1 314	1 509
Tržby z prodeje zboží	378 083	327 961	385 156
ROS	5,9 %	8 %	7,5 %

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

3.8.3 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity měří, jak je podnik schopen využívat svůj majetek v podobě aktiv. Pro výpočet ukazatelů aktivity byly použity vzorce 2.17–2.23. Výsledky vypočtených ukazatelů zobrazuje tab. 3.21.

Tab. 3.21 – Ukazatele aktivity společnosti Beta

	2015	2016	2017
Obrat celkových aktiv	1,68	1,31	1,31
Doba obratu celkových aktiv (dny)	217,3	278,63	278,63
Obrat zásob	20,87	17,14	7,5
Doba obratu zásob (dny)	17,49	21,3	48,7
Obrat pohledávek	6,5	4,77	5,78
Doba obratu pohledávek (dny)	56,15	76,52	63,15
Obrat závazků	27,17	10,15	6,37
Doba obratu závazků (dny)	13,43	35,96	57,3

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Minimálně by hodnota obratu celkových aktiv měla být 1, což společnost Beta splnila. Ukazatel měl v roce 2016 a 2017 nižší hodnotu než v roce 2015, takže nesplnil druhou podmínku, která říká, že ukazatel by měl mít rostoucí tendenci. Doba obratu vyjadřuje za kolik dnů se celková aktiva obrátí vzhledem k tržbám. Měla by vykazovat co nejnižší hodnotu a mít klesající tendenci. Ve společnosti Beta má doba obratu aktiv opačný vývoj. Minimální hodnoty podnik dosáhl v roce 2015, kdy doba obratu byla 217 dní.

Doba obratu zásob říká, jak dlouho má společnost zásoby na skladě, než jsou prodány. Doba obratu by ideálně měla trvat méně než 30 dní a mít klesající tendenci. Doporučený interval společnost splňuje kromě roku 2017, ale během celého sledovaného období má doba obratu zásob rostoucí charakter. Společnost má příliš velké celkové náklady v poměru k zásobám. Měla by se snažit omezit velikost zásob.

Doba obratu pohledávek říká, kolik uběhne dní, než odběratel uhradí společnosti pohledávku. Průměrně trvala úhrada objednávek 60 dní. Největší hodnotu měl ukazatel v roce 2016 a to 77 dní.

Doba obratu závazků udává, za jak dlouho společnost zaplatí svým dodavatelům. Ukazatel má rostoucí trend, a průměrně čekají dodavatelé 36 dní na zaplacení společností Beta. Pro splnění pravidla solventnosti by měla být doba obratu pohledávek kratší než doba obratu závazků. Ani v jednom ze sledovaných let není pravidlo splněno. Společnost pravděpodobně nemá problém se splácením svých závazků, ale její odběratelé zřejmě nemají dobrou platební morálku. Bylo by dobré, aby společnost zvážila pečlivě výběr

dodavatelů, aby se díky špatné platební morálce dodavatelů sama nedostala do problému s placením.

3.8.4 Ukazatele zadluženosti

Pomocí ukazatele zadluženosti zjistíme, jestli je společnost schopna svými zdroji krýt majetek. Pro výpočet ukazatelů zadluženosti byly použity vzorce 2.14 a 2.15, výsledky ukazuje tab. 3.22.

Tab. 3.22 – Ukazatele zadluženosti společnosti Beta

	2015	2016	2017
Debt ratio	0,062	0,129	0,206
Equity ratio	0,938	0,871	0,794

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Čím je hodnota věřitelského rizika (debt ratio) větší, tím více narůstá riziko pro věřitele. Nejmenší hodnotu měl ukazatel v roce 2015, naopak největší v roce 2017. Pro měření zadluženosti je používán také koeficient samofinancování (equity ratio). Součet obou ukazatelů by měl být roven 1, což je ve společnosti Beta splněno.

Stejně jako společnost Alfa nevydala společnost Beta žádné akcie, takže nelze stanovit ukazatele tržní hodnoty. Společnost Beta sice má v účetní závěrce zveřejněný výkaz zisku a ztráty, ale ukazatele cash flow nejsou uvedeny z důvodu nemožnosti vzájemného porovnání s ukazateli cash flow ve společnosti Alfa.

3.9 Bankrotní a bonitní modely

Bankrotní modely posuzují, zda existuje u podniku ohrožení bankrotem. Stejně jako u společnosti Alfa jsme zkoumali z bankrotních a bonitních modelů dva konkrétní ukazatele, a to Tafflerův a Altmanův model. Pro jejich výpočty byly použity vzorce 2.38 a 2.39. Výsledky Tafflerova modelu obsahuje tab. 3.23. Pokud má Tafflerův model hodnotu nižší než 0, je podnik ohrožen bankrotem. Výsledky vyšší než 1 značí, že podnik není ohrožen bankrotem. Společnost Beta má ve sledovaném období hodnotu Tafflerova modelu kladnou. Nejvyšší hodnoty dosáhla v roce 2015, a to hodnoty 2,73, což značí, že podnik bankrot neohrožuje a byl finančně zdravý.

Tab. 3.23 – Tafflerův model společnosti Beta

	2015	2016	2017
ZT (z)	2,73	1,24	0,85

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Altmanův model stejně jako Tafflerův model můžeme použít pro predikci bankrotu společnosti na základě koeficientu, který je počítán pomocí pěti ukazatelů, které

se následně dosadí do vzorce 2.38, který je určen pro společnosti s ručením omezeným. Sečtením výsledných hodnot dostaneme konečnou hodnotu z-scóre, které je uvedeno v tab. 3.24. Výsledky Altmanova modelu společnosti Beta porovnáme s tab. 2.2. Společnost Beta splnila podmínku, která říká, že aby společnost nebyla ohrožena bankrotem hodnota jejího z-scóre má být větší než 2.9. Nejlepší hodnotu z-scóre měla společnost v roce 2015, kdy jeho hodnota byla 9,58.

Tab. 3.24 – Altmanův model společnosti Beta

	2015	2016	2017
X (1)	0,73	0,64	0,62
X (2)	0,85	0,79	0,7
X (3)	0,1	0,1	0,098
X (4)	15,17	6,68	3,84
X (5)	1,66	1,31	1,31
z-scóre	9,58	5,55	4,26

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

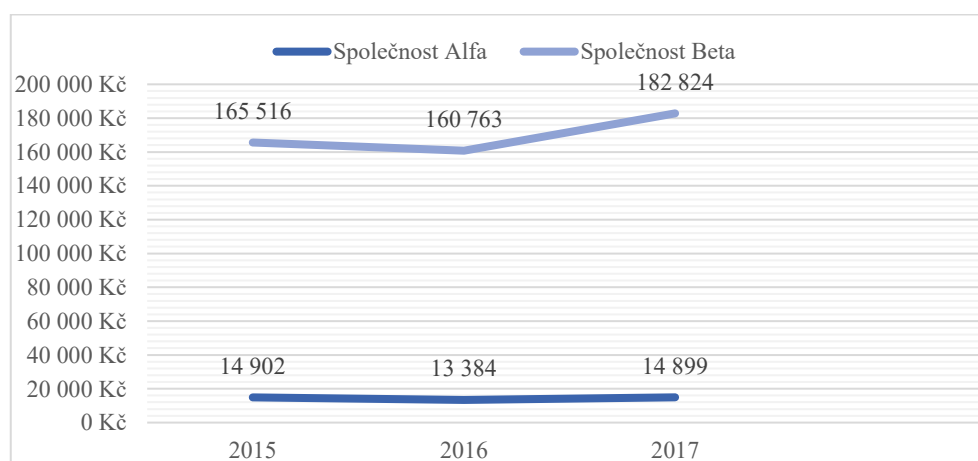
4 Komparace finanční analýzy vybraných obchodních společností

Čtvrtá kapitola diplomové práce se zabývá vzájemnou komparací ukazatelů společnosti Alfa a Beta. Analyzovány budou pouze některé vybrané ukazatele podle uvážení autorky a vypovídací schopnosti daných ukazatelů.

4.1 Komparace rozdílových ukazatelů

Z rozdílových ukazatelů byl vybrán ukazatel čistý pracovní kapitál, který analyzuje platební schopnost společnosti. Jeho kladná hodnota vykazuje, že je společnost finančně zdravá. Společnost Alfa i společnost Beta mají kladnou hodnotu čistého pracovního kapitálu, což značí, že obě společnosti jsou schopny hradit své závazky. Jak lze vidět v grafu 4.1 má vyšší hodnotu čistého pracovního kapitál společnost Beta, jelikož má vyšší hodnotu oběžných aktiv.

Graf 4.1 – Komparace ČPK v tis. Kč

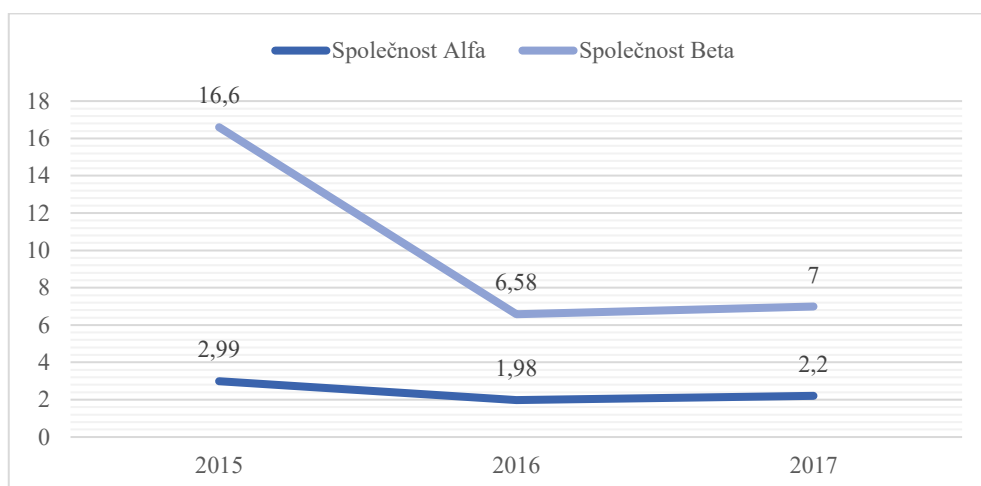

Zdroj: Interní materiály společností – vlastní zpracování

4.2 Komparace poměrových ukazatelů

Za ukazatele likvidity vybrala autorka ukazatel běžná likvidita (viz graf 4.2). Doporučená hodnota je 1,5–2,5, zároveň platí, že čím je hodnota běžné likvidity vyšší, tím je situace společnosti lepší. Společnost Alfa se během sledovaného období pohybovala v doporučeném rozmezí, dokonce v roce 2015 byla její hodnota vyšší. Pokles hodnoty běžné likvidity u společnosti Beta způsobil růst hodnot oběžných aktiv i krátkodobých závazků ve výpočtu, což při jejich poměru způsobilo snížení hodnoty. I přes klesající trend má společnost Beta po celou dobu vyšší hodnoty běžné likvidity, než jsou hodnoty doporučené.

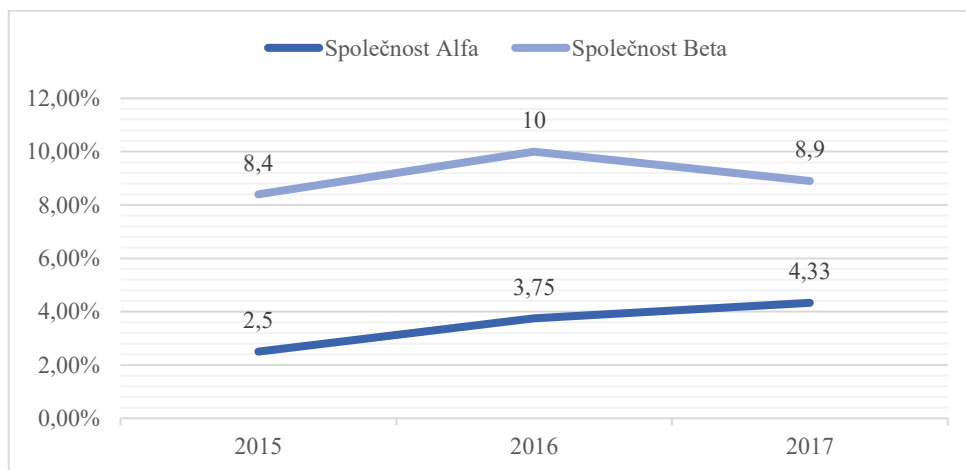
Graf 4.2 – Komparace běžné likvidity

Zdroj: Interní materiály společností – vlastní zpracování

Rentabilita celkových aktiv zobrazuje výnosnost aktiv ve společnosti. Pro rentabilitu celkových aktiv není stanoven doporučený interval, ale čím je jeho hodnota vyšší, tím lépe. Vyšší výnosnost aktiv vykazuje společnost Beta, a to téměř dvojnásobně v porovnání se společností Alfa, jak lze vidět v grafu 4.3. U obou společností je během sledovaného období relativně stabilní hodnota sledovaného ukazatele.

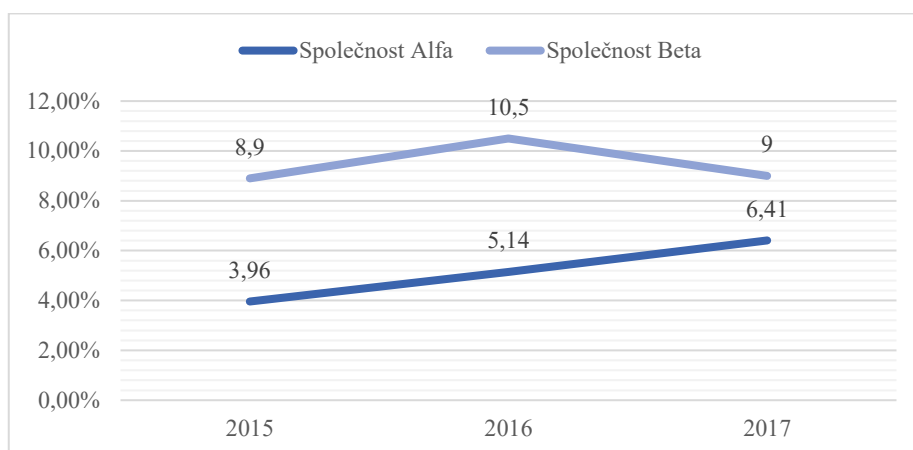
Graf 4.3 – Komparace rentability celkových aktiv (ROA) v %

Zdroj: Interní materiály společností – vlastní zpracování

Graf 4.4 zobrazuje vzájemné srovnání rentability vlastního kapitálu. Z grafu lze vidět, že společnost Beta má větší schopnost vytvářet zisk z vloženého kapitálu. Zároveň ale u společnosti Beta došlo v roce 2017 k poklesu ukazatele ROE na 9 %, zatímco u společnosti Alfa má ukazatel ROE po celou dobu rostoucí tendenci.

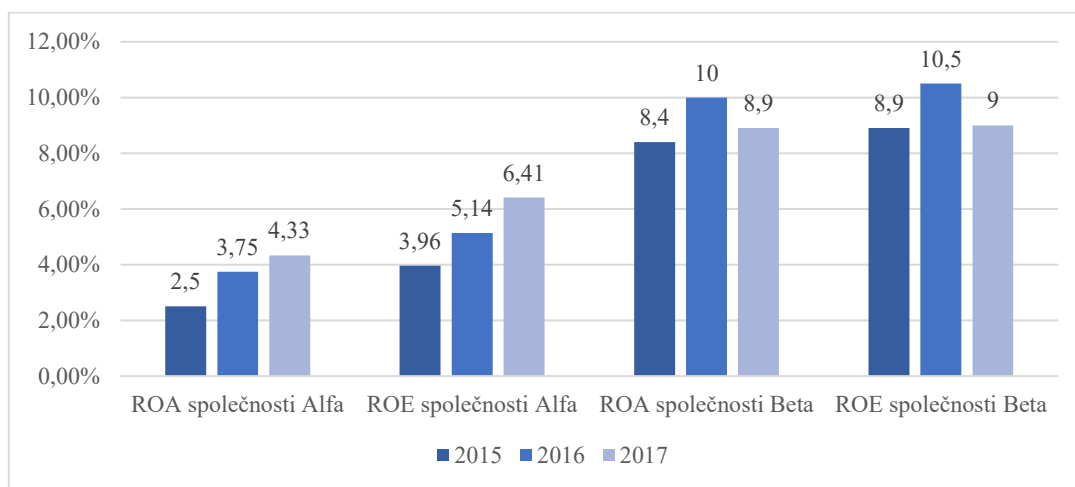
Graf 4.4 – Komparace rentability vlastního kapitálu (ROE) v %

Zdroj: Interní materiály společností – vlastní zpracování

Ukazatele rentability nám říkají, zda společnost zhodnotila svůj majetek. Při porovnání ukazatelů rentability vlastního kapitálu a rentability celkových aktiv, platí pravidlo, že pokud je ROE vyšší, než ROA dosáhla společnost finanční páky. Společnost Alfa i Beta splnily ve všech letech dané pravidlo, jak ukazuje graf 4.5.

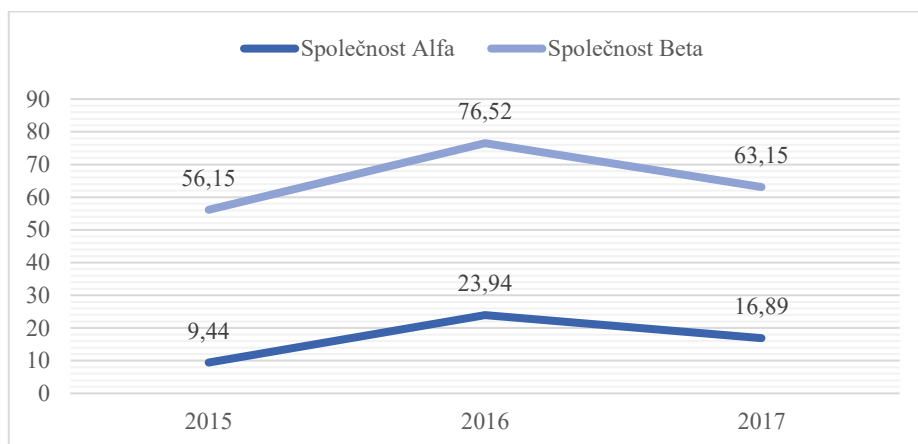
Graf 4.5 – Komparace ROE a ROA v %

Zdroj: Interní materiály společností – vlastní zpracování

Ukazatele aktivity zastupuje doba obratu pohledávek a doba obratu závazků. Pro ukazatel doba obratu pohledávek neplatí doporučený interval, ale čím je jeho hodnota nižší, tím je situace pro společnost příznivější. Lepší platební morálku mají odběratelé společnosti Alfa, jelikož má společnost Alfa kratší dobu obratu pohledávek v celém sledovaném období, jak ukazuje graf 4.6. Obě společnosti mají nejkratší dobu obratu pohledávek v roce 2015, naopak nejdelší v roce 2016.

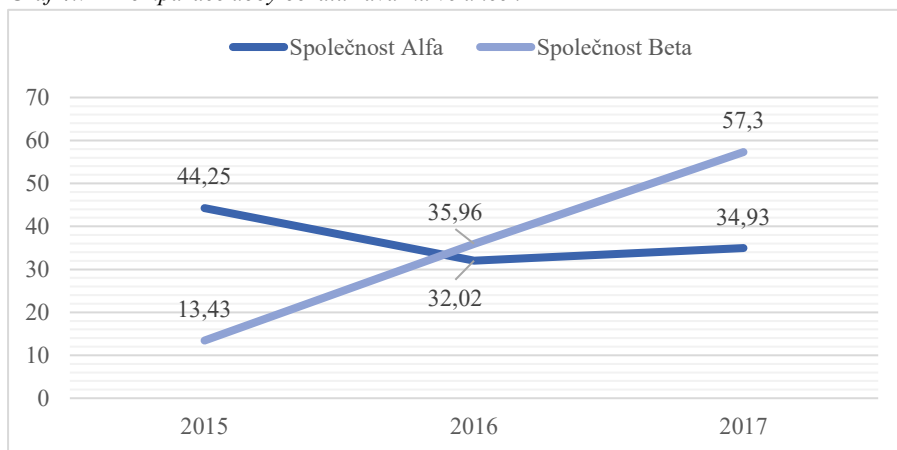
Graf 4.6 – Komparace doby obratu pohledávek ve dnech

Zdroj: Interní materiály společností – vlastní zpracování

Pro ukazatel doby obratu závazků, stejně jako pro ukazatel doby obratu pohledávek neexistuje doporučený interval, ale při porovnání s dobou obratu pohledávek je vhodné, aby společnost splňovala pravidlo solventnosti. Jak ukazuje graf 4.7 doba obrat závazků byla v roce 2015 výrazně vyšší u společnosti Alfa, a to 44 dní. V roce 2016 měl ukazatel u obou společností téměř totožnou hodnotu. V roce 2017 se u společnosti Beta prodloužila doba, za kterou společnost hradí svým dodavatelům na 57 dní. U společnosti Alfa se v roce 2017 doba obratu závazků lehce zvýšila oproti předchozímu roku na 35 dnů.

Graf 4.7 – Komparace doby obratu závazků ve dnech

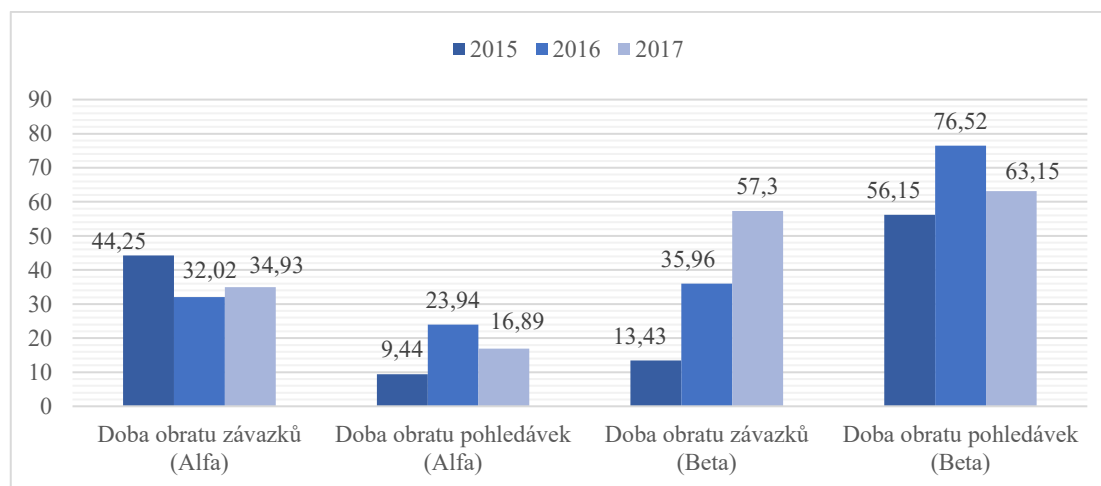
Zdroj: Interní materiály společností – vlastní zpracování

Již zmínění ukazatelé doba obratu pohledávek a doba obratu závazků jsou nejdůležitější ukazatele aktivity, pomocí kterých můžeme říct, zda je podnik solventní. Pokud je doba obratu pohledávek kratší, než doba obratu závazků je pravidlo splněno. Jak ukazuje graf 4.8 pouze společnost Alfa základní pravidlo solventnosti splňuje. Společnost Beta má naopak kratší dobu obratu závazků než dobu obratu pohledávek.

Výsledek ještě nemusí nutně znamenat, že má společnost problém, ale do budoucna by to mohlo způsobit problém společnosti Beta splácet své závazky řádně a včas, jelikož nebude mít dostatek prostředků na hrazení svých závazků.

Doporučení pro společnost Beta je, aby začala využívat smluvní pokuty za pozdní splácení. Smluvní pokuta by rostla s narůstajícím prodlením a tvořila by procenta z dlužné částky. Interval pro dané procentní sazby by tvořily násobek doby splatnosti dané pohledávky. Naopak může společnost Beta motivovat odběratele formou benefitů a odměn za včasné splacení. Forma odměny by mohla být například sleva z placené částky, když odběratel zaplatí v době před splatností. Například faktura, která má splatnost 30 dní a odběratel zaplatí do 10 dní dostane 10 % slevu z placené částky, pokud zaplatí do 20 dní dostane 5 % slevu z placené částky apod. Z hlediska času a dalších možných dodatečných nákladů je toto doporučení vhodné jen u významných odběratelů. Další variantou pro řešení včasného splacení pohledávek odběrateli je uplatnění záloh nebo úplatné postoupení pohledávek, kdy společnost prodá pohledávku faktoringové společnosti. Cena pohledávky je snížena o diskont neboli poplatek inkasovaný faktoringovou společností.

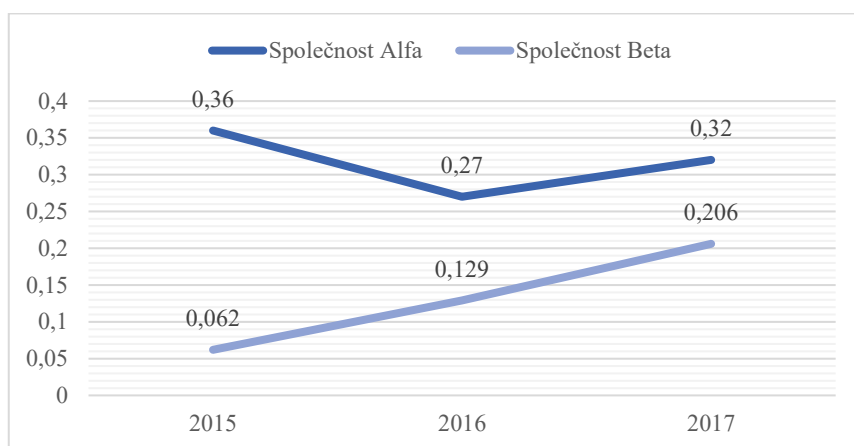
Graf 4.8 Komparace doby obratu pohledávek a doby obratu závazků ve dnech

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Za ukazatele zadluženosti byl vybrán ukazatel věřitelské riziko. Čím je jeho hodnota vyšší, tím je společnost pro věřitele rizikovější. Jak je možné vidět v grafu 4.9 je během všech let pro věřitele příznivější společnost Beta, i když hodnota ukazatele má během sledovaného období rostoucí trend. Společnost Alfa může dosáhnout nižší hodnoty tohoto ukazatele snížením hodnoty cizího kapitálu v poměru k celkovým aktivům.

Graf 4.9 – Komparace věřitelského rizika

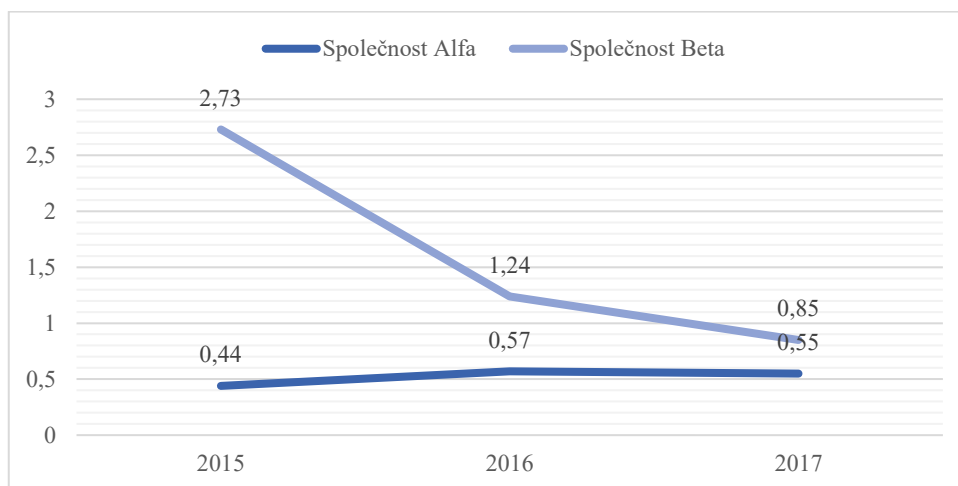

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

4.3 Komparace soustav ukazatelů

Tafflerův model je ukazatel bankrotních modelů a zkoumá, zda je společnost ohrožena bankrotem. Pokud je výsledek ukazatele větší než 0, bankrot společnost neohrožuje. Jak ukazuje graf 4.10 společnost Alfa i společnost Beta mají hodnotu ukazatele ve všech letech vyšší než 0, takže obě společnosti nejsou ohroženy bankrotem. Vyšší hodnotu ukazatele má společnost Beta, ale s klesajícím trendem.

Graf 4.10 – Komparace Tafflerova modelu

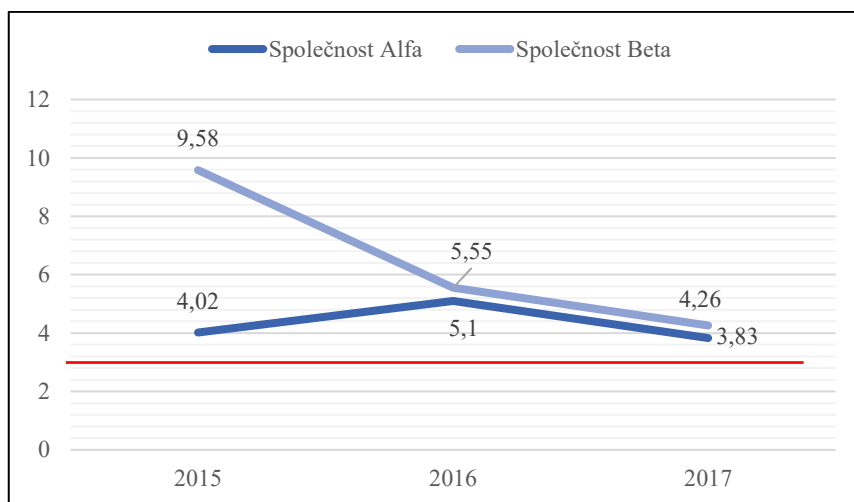

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

Altmanův model, který zobrazuje graf 4.11 je další model, který predikuje ohrožení společnosti bankrotem. Červená čára zobrazuje hraniční hodnotu (2,9), pokud se společnost pohybuje nad touto hodnotou, není ohrožena bankrotem. Společnost Alfa i společnost Beta ve všech letech nebyly ohroženy bankrotem. Vyšší hodnotu ukazatele má ve všech letech opět společnost Beta. Hodnota Altmanova modelu měla společnost Beta ve sledovaném období klesající, je to dáno vyšším zvyšováním hodnoty v čitateli než ve

jmenovateli, což v jejich poměru v konečném důsledku způsobilo nižší hodnotu výsledného ukazatele.

Graf 4.11 – Komparace Altmanova modelu

Zdroj: Interní materiály společnosti – vlastní zpracování

4.4 Doporučení a zhodnocení

V této části kapitoly budou zhodnoceny finanční analýzy společnosti Alfa a společnosti Beta ve sledovaném období 2015–2017. Zároveň budou uvedeny návrhy a doporučení na základě této analýzy.

4.4.1 Společnost Alfa

Co se týče rozvahy, hodnota aktiv a pasiv měla rostoucí trend, s výjimkou roku 2016, kdy jejich hodnota mírně klesla. Většinu aktiv tvořila oběžná aktiva, které tvořily z největší části zásoby. Pasiva obsahovala 2/3 vlastního kapitálu a 1/3 cizích zdrojů. Vlastní kapitál během celého sledovaného období tvořil z největší části výsledek hospodaření minulých let. Největší podíl cizích zdrojů zastupovala v jednotlivých letech sledovaného období jiná položka. V roce 2015 tvořily největší podíl cizích zdrojů závazky k úvěrovým institucím, v roce 2016 krátkodobé závazky a v roce 2017 dlouhodobé závazky. Hodnota dlouhodobých závazků byla v roce 2015 nulová, ale v dalších letech postupně rostla. Krátkodobé závazky měly s výjimkou roku 2016 klesající tendenci.

Pro společnost Alfa by bylo vhodné i nadále snižovat krátkodobé závazky, jelikož ovlivňují její celkovou zadluženost. Společnost Alfa by toho mohla docílit například snížením krátkodobých pohledávek, čímž by získala peněžní prostředky. Hodnota dlouhodobých cizích zdrojů by se neměla navyšovat, jelikož dlouhodobé cizí zdroje jsou

dražší než krátkodobé a zvyšují náklady a zadluženost. Krátkodobé závazky jsou pro společnost výhodnější, jelikož nevzniká úrok, jako u krátkodobých bankovních úvěrů. Krátkodobé závazky by společnost měla splácet co nejpozději, a tak využívat co nejvíce peněžní prostředky. Pro zachování dobré pověsti u dodavatelů je ale vhodné nepřekračovat stanovené lhůty splatnosti. Pozdní splacení faktur by mohlo přinést náklady v podobě smluvních pokut.

Výsledek hospodaření, který je součástí výkazu zisku a ztráty vykazoval rostoucí trend. Tržby za prodej zboží byly rostoucí, s výjimkou roku 2016, kdy došlo k jejich poklesu. Stejný vývoj byl i u nákladů na prodané zboží. Společnost Alfa by se měla zajímat o možnosti snížení cen materiálu, využívání množstevních slev apod.

4.4.2 Společnost Beta

Stejně jako u společnosti Alfa budou zhodnoceny výsledky finanční analýzy společnosti Beta a na těchto základech poskytnuty návrhy a doporučení pro danou společnost.

Hodnota aktiv a pasiv společnosti Beta měly rostoucí tendenci. Největší podíl na aktivech měla oběžná aktiva. Největší část oběžných aktiv v roce 2015 tvořily krátkodobé pohledávky, a to dokonce 50,2 %. Velký podíl krátkodobých pohledávek, jak už bylo zmíněno může činit problém, jelikož společnost Beta nesplňuje základní pravidlo solventnosti. V roce 2016 a 2017 tvořil největší část oběžných aktiv krátkodobý finanční majetek, což je nejlikvidnější část oběžných aktiv a značí to příznivou situaci pro společnost, jelikož krátkodobý finanční majetek lze velmi lehce převést na peníze.

Pasiva společnosti Beta zastupoval převážně vlastní kapitál, stejně tomu bylo u společnosti Alfa. V roce 2015 byl podíl vlastního kapitálu na celkových pasivech dokonce 93,56 %, v dalších letech podíl vlastního kapitálu na pasivech klesá. Cizí kapitál tvořily z největší části krátkodobé závazky. Krátkodobé závazky jsou sice výhodné, jelikož na rozdíl od krátkodobých bankovních úvěrů nevzniká úrok, ale má to také své nevýhody. V tomto případě by bylo vhodné krátkodobé závazky snížit, jelikož do značné míry ovlivňují celkovou zadluženost společnosti Beta. Společnost Beta by toho mohla docílit snížením krátkodobých pohledávek.

Výsledek hospodaření u společnosti Beta měl během sledovaného období rostoucí tendenci. Tržby za prodej zboží vykazovaly rostoucí trend, s výjimkou roku 2016, kdy došlo k jejich poklesu. Stejně se vyvíjely také náklady na prodané zboží. Jednou

z možností, jak snižovat náklady na prodané zboží je využití množstevních slev a nakoupení zboží do zásoby, což je možné ale pouze u rychloobrátkových zásob, jelikož při velkých skladových zásobách je zde riziko zastarávání.

5 Závěr

Finanční analýza je velmi důležitý nástroj řízení a rozhodování ve společnosti. Je důležitá pro zhodnocení celkové finanční situace podniku, posouzení jeho vývoje v budoucnu a přípravy opatření pro zajištění prosperity a zlepšení finanční situace. Informace, které přináší finanční analýza využívají kromě managementu společnosti také investoři, obchodní partneři, zaměstnanci, státní instituce apod. Podkladem pro finanční analýzu jsou především finanční výkazy, u nichž ale musíme brát v potaz jejich omezenou vypovídací schopnost.

Cílem diplomové práce bylo zpracovat finanční analýzu dvou společností a provést vzájemnou komparaci jejich výsledků, na základě zjištěných informací navrhnout řešení pro zlepšení finanční situace obou společností v budoucnu.

Cílem teoretické části práce byla charakteristika účetních výkazů, které jsou podkladem pro zpracování finanční analýzy. Neméně důležitým cílem byla charakteristika metod a ukazatelů, pomocí nichž je možné zkoumat vztahy mezi jednotlivými ukazateli a posuzovat finanční situaci podniku. Velký důraz byl v diplomové práci kladen na poměrovou analýzu, která podává informace o platební schopnosti, rentabilitě, aktivitě a zadluženosti podniku. V praktické části byly charakterizovány společnosti Alfa a Beta a provedena finanční analýza společností za sledované období 2015–2017, a tím aplikována teorie z úvodní části diplomové práce do praxe. Ve čtvrté kapitole bylo cílem provést vzájemnou komparaci vybraných výsledků finanční analýzy a ukazatelů společností Alfa a Beta. V závěru kapitoly autorka popsala své návrhy a doporučení pro společnosti, ke kterým došla na základě výsledků vertikální a horizontální analýzy a jednotlivých ukazatelů.

Obě společnosti se pohybují ve stejném oboru, z výsledků finančních analýz vyplývá, že ve většině případů má lepší výsledky ukazatelů společnost Beta, ale obě společnosti jsou dostatečně likvidní. Možné ohrožení bankrotem jsme zkoumali pomocí Tafflerova a Altmanova modelu. U obou ukazatelů společnosti překročily hraniční hodnotu, což ukázalo, že společnosti Alfa ani Beta nebyly během sledovaného období ohroženy bankrotem. U obou ukazatelů dosáhla lepších hodnot společnost Beta. Pomocí ukazatele věřitelského rizika jsme zkoumali, která společnost je rizikovější z pohledu věřitelů. I u tohoto ukazatele dopadla lépe společnost Beta.

Naopak problémem u společnosti Beta je, že nesplňuje pravidlo solventnosti, jelikož má kratší dobu obratu závazků než dobu obratu pohledávek. Pro předcházení této situace bylo společnosti navrženo využívání smluvních pokut, motivace odběratelů v podobě slev a benefitů.

Seznam použité literatury

Odborná kniha

HAKALOVÁ, Jana. *Účetní závěrka a auditing*. Brno: Tribun EU, 2010. 146 s. ISBN 978-80-7399-144-9.

HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. Praha: ASPI, 2008. 205 s. ISBN 978-80-7357-392-8.

KALOUDA, František. *Finanční analýza a řízení podniku*. 3. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2019. 261 s. ISBN 978-80-7380-756-6.

KNÁPKOVÁ, Adriana a Drahomíra PAVELKOVÁ. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. Praha: Grada Publishing, 2010. 205 s. ISBN 978-80-247-3349-4.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů 2019*. 16. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 533 s. ISBN 978-80-7598-271-1.

MRKVIČKA, Josef a Pavel KOLÁŘ. *Finanční analýza*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2006. ISBN 80-7357-219-2.

PILÁŘOVÁ, Ivana a Jana PILÁTOVÁ. *Účetní závěrka, základ daně, finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2013*. 6.vyd. Praha: 1. VOX, 2013. 199 s. ISBN 978-80-87480-20-5.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6.vyd. Praha: Grada Publishing, 2019. 152 s. ISBN 978-80-271-2028-4.

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1830-6.

SAMONAS, Michael. *Financial forecasting, analysis, and modelling: a framework for long-term forecasting*. Chichester: Wiley, 2015. 215 p. ISBN 9781-118-92108-1.

Elektronické dokumenty a ostatní

Interní materiály společnosti A

Interní materiály společnosti B

Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro jednotky účtující v soustavě podvojného účetnictví

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č.586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

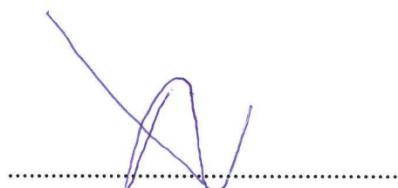
Seznam zkratek

CA	Celková aktiva
CZ	Cizí zdroje
ČPK	Čistý pracovní kapitál
ČPP	Čisté pohotové prostředky
ČPM	Čistý peněžní majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DFM	Dlouhodobý finanční majetek
EBIT	Provozní výsledek hospodaření
EAT	Čistý zisk
EBT	Zisk před zdaněním
EPS	Čistý zisk na akcii
FM	Finanční majetek
KFM	Krátkodobý finanční majetek
KD	Krátkodobé dluhy
OA	Oběžná aktiva
PN	Provozní náklady
ROA	Rentabilita celkového vloženého kapitálu
ROCE	Rentabilita dlouhodobých zdrojů
ROE	Rentabilita vlastního kapitálu
ROS	Rentabilita tržeb
VH b.ú.o.	Výsledek hospodaření běžného účetního období
VH minulých let	Výsledek hospodaření minulých let
ZT(z)	Základní tvar Tafflerova modelu

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 24.4.2020

Bc. Adéla Palochová

Seznam příloh

Příloha 1	Rozvaha společnosti Alfa 2015-2017
Příloha 2	VZZ společnosti Alfa 2015-2017
Příloha 3	Rozvaha společnosti Beta 2015-2017
Příloha 4	VZZ společnosti Beta 2015-2017
Příloha 5	Čistý pracovní kapitál společnosti Alfa
Příloha 6	Ukazatele likvidity společnosti Alfa
Příloha 7	Ukazatele rentability společnosti Alfa
Příloha 8	Ukazatele aktivity společnosti Alfa
Příloha 9	Ukazatele zadluženosti společnosti Alfa
Příloha 10	Bankrotní a bonitní modely společnosti Alfa
Příloha 11	Čistý pracovní kapitál společnosti Beta
Příloha 12	Ukazatele likvidity společnosti Beta
Příloha 13	Ukazatele rentability společnosti Beta
Příloha 14	Ukazatele aktivity společnosti Beta
Příloha 15	Ukazatele zadluženosti společnosti Beta
Příloha 16	Bankrotní a bonitní modely společnosti Beta